

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอในรูปความเรียงและตาราง
แสดงค่า ตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ดำเนินการเสียงตามสาย
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเสียงตามสาย
- ตอนที่ 3 ข้อมูลลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรผู้รับฟัง
- ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร
- ตอนที่ 5 ข้อมูลสภาพต่าง ๆ ในแต่ละเขตการเกษตร
- ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ดำเนินการเสี่ยงตามสาย

จากจำนวนหมู่บ้านตัวอย่างทั้งหมด 12 หมู่บ้าน มีอยู่ 2 หมู่บ้าน คือหมู่บ้านสันเจดีย์ และหมู่บ้านทาบ่าเปา ที่มีผู้ดำเนินการเสี่ยงตามสาย 2 คน ที่เหลืออีก 10 หมู่บ้านมีเพียงหมู่บ้านละหนึ่งคนเท่านั้น ดังนั้นจำนวนผู้ดำเนินการเสี่ยงตามสายที่ศึกษาจึงมีทั้งหมด 14 คน ซึ่งเป็นเพศชายทุกคน มีอายุเฉลี่ย 47 ปี อายุของผู้ดำเนินการฯที่น้อยที่สุดคือ 35 ปี และที่มากที่สุดคือ 56 ปี (ตารางที่ 2) จากการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข (2531:29) พบว่าผู้ดำเนินการฯ(ทั่วประเทศ)มีอายุเฉลี่ย 45ปี ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก

อายุการทำงานของผู้ดำเนินการเสี่ยงตามสาย (ตารางที่ 2) พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ดำเนินการฯมีอายุการทำงานประมาณ 5 ปี 2 เดือน อายุการทำงานของผู้ดำเนินการฯที่สูงที่สุดคือ 10 ปี 3 เดือน และอายุการทำงานของผู้ดำเนินการฯที่น้อยที่สุดคือ 1 ปี 5 เดือน

การศึกษาของผู้ดำเนินการฯ (ตารางที่ 2) มีจำนวน 11 คนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ป.4) คิดเป็นร้อยละ 78.58 ที่เหลืออีก 3 คน จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ป.6) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปทส.) อย่างละ 1 คน (ร้อยละ 7.14)

อาชีพของผู้ดำเนินการฯ (ตารางที่ 2) ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 92.86) มีเพียงคนเดียวที่มีอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 7.14) เมื่อจำแนกอาชีพเกษตรกรของผู้ดำเนินการฯออกไป พบว่า ทำนา มากที่สุด(ร้อยละ 92.85) และยังปลูกพืชอื่นเสริมด้วย คือ ปลูกหอม(ร้อยละ 42.85) หรือปลูกพืชไร่(ร้อยละ 42.85)

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลลักษณะพื้นฐานของผู้ดำเนินการเสี่ยงตามสาย

หมู่บ้าน	อายุ	อายุการทำงาน	อาชีพ	การศึกษา
เขตเกษตรหนาแน่น				
บ้านห้วยน้ำดิบ	54.0	5.0	ทำนาและหอม	ม.3
บ้านสันเจดีย์คนที่1	44.0	8.0	ค้าขาย	ปกล.
บ้านสันเจดีย์คนที่2	54.0	10.0	ทำนาและหอม	ป.4
บ้านดงห้วยเย็น	40.0	2.0	ทำนาและหอม	ป.4
บ้านกลาง	35.0	4.9	ทำนาและหอม	ป.4
บ้านเหล่ายาว	48.0	4.0	ทำนาและหอม	ป.4
บ้านดอยแดน	49.0	1.5	ทำนาและหอม	ป.4
เฉลี่ย	46.2	5.0		
เขตเกษตรไม่หนาแน่น				
บ้านจำตาเหิน	39.0	4.4	ทำนาและไม้ผล	ป.4
บ้านดอยสารภี	50.0	5.6	ทำนาและพืชไร่	ป.4
บ้านดง	44.0	10.3	ทำนาและพืชไร่	ป.4
บ้านท่าทุ่งไผ่	56.0	1.8	ทำนาและพืชไร่	ป.4
บ้านท่าป่าเปาคนที่1	37.0	5.5	ทำนาและพืชไร่	ป.4
บ้านท่าป่าเปาคนที่2	52.0	5.5	ทำนาและพืชไร่	ป.4
บ้านศรีทรายมูล	56.0	4.5	ทำนาและพืชไร่	ป.4
เฉลี่ย	47.7	5.3		

หมายเหตุ อายุเฉลี่ยรวม เท่ากับ 47.00 ปี
 อายุน้อยที่สุดเท่ากับ 35 ปี และอายุมากที่สุดเท่ากับ 56 ปี
 หน่วยอายุการทำงานเป็น ปี.เดือน อายุการทำงานเฉลี่ยรวม 5ปี 2เดือน
 อายุการทำงานน้อยที่สุดเท่ากับ 1ปี 5เดือน และอายุมากที่สุดเท่ากับ 10ปี 3เดือน

ตำแหน่งทางสังคมส่วนใหญ่ของผู้ดำเนินการฯ คือ ผู้ใหญ่บ้าน (มีจำนวน 12 คน) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าผู้ใหญ่บ้านของทั้ง 12 หมู่บ้านตัวอย่าง ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการฯด้วย (ตารางที่ 3) ส่วนผู้ดำเนินการฯอีก 2 คนที่เหลือ มีตำแหน่งทางสังคมคือ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และ อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม.) ตามลำดับ จากการที่ผู้ใหญ่บ้านมักเป็นผู้ดำเนินการฯด้วย ซึ่งผู้ใหญ่บ้านนั้นถือเสมือนเป็นผู้มีอิทธิพลในชุมชน (Influentials) โดย วิทยา (2528 : 67) ได้กล่าวว่าผู้มีอิทธิพลจะให้ข่าวสารซึ่งบุคคลอื่นวางใจเชื่อถือ และเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดใันั้นจะทำให้ผู้อื่นตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

การได้รับการอบรมของผู้ดำเนินการฯ ผู้ดำเนินการทั้ง 14 คน มีอยู่ครึ่งหนึ่งหรือจำนวน 7 คน ที่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสี่ยงตามสาย (ตารางที่ 3) โดยเป็นผู้ดำเนินการจากเขตเกษตรหนาแน่นจำนวน 4 คน เขตเกษตรไม่หนาแน่น 3 คน แต่จากการวิจัยของกระทรวงสาธารณสุข (2531:50) พบว่ามีผู้ดำเนินการฯ เชียงร้อยละ 18 เท่านั้นที่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการเสี่ยงตามสาย ส่วนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรม ได้แก่ สำนักงานอำเภอและสาธารณสุขอำเภอ โดยอำเภอบ้านโฮ่งจัดฝึกอบรมเป็นระยะเวลาหนึ่งวัน ในช่วงปลายปีพ.ศ. 2533 ส่วนอำเภอแม่ทาจัดฝึกอบรมเป็นระยะเวลาสองวัน ในช่วงกลางปีพ.ศ. 2533

ตารางที่ ๑ แสดงตำแหน่งทางสังคมและการได้รับการฝึกอบรมของผู้ดำเนินการเสียงตามสาย

หมู่บ้าน	ตำแหน่งทางสังคม	การได้รับการฝึกอบรม
เขตเกษตรหนาแน่น		
บ้านห้วยน้ำดิบ	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านสันเจดีย์คนที่1	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านสันเจดีย์คนที่2	อสม.	เคย
บ้านดงห้วยเย็น	ผู้ใหญ่บ้าน	เคย
บ้านกลาง	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านเหล่ายาว	ผู้ใหญ่บ้าน	เคย
บ้านคอยแดน	ผู้ใหญ่บ้าน	เคย
เขตเกษตรไม่หนาแน่น		
บ้านจำตาเหิน	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านคอยสารภี	ผู้ใหญ่บ้าน	เคย
บ้านดง	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านทาทุ่งไผ่	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านทาป่าเปาคนที่1	ผู้ใหญ่บ้าน	ไม่เคย
บ้านทาป่าเปาคนที่2	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	เคย
บ้านศรีทรายมูล	ผู้ใหญ่บ้าน	เคย

ปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชน (ตารางที่ 4) พบว่า ผู้ดำเนินการฯเปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุโทรทัศน์สูงสุด (10 ชั่วโมง 51 นาทีต่อสัปดาห์) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ (3 ชั่วโมง 37 นาทีต่อสัปดาห์) วิทยุกระจายเสียง (3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายวัน พบว่าโดยเฉลี่ยผู้ดำเนินการฯชมวิทยุโทรทัศน์ประมาณ 6 วันต่อสัปดาห์ และเฉลี่ยแต่ละวันที่ชมวิทยุโทรทัศน์นั้นนาน 1 ชั่วโมง 43 นาที ส่วนฟังวิทยุกระจายเสียงนั้นประมาณ 5 วันต่อสัปดาห์ และเฉลี่ยแต่ละวันที่ฟังวิทยุกระจายเสียงนาน 34 นาที อ่านหนังสือพิมพ์ประมาณ 4 วันต่อสัปดาห์ และเฉลี่ยแต่ละวันที่อ่านหนังสือพิมพ์นาน 43 นาที

ประเภทของเนื้อหาในสื่อมวลชนที่ผู้ดำเนินการฯเปิดรับ พบว่า เนื้อหาด้านข่าวเป็นที่นิยมของผู้ดำเนินการฯสูงสุด (ตารางที่ 5) โดยในการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ของผู้ดำเนินการฯ พบว่า ผู้ดำเนินการฯทุกคนนิยมเนื้อหาข่าว หนึ่งในสามนิยมเรื่องการพักผ่อนบันเทิง และประมาณหนึ่งในสี่นิยมเนื้อหาความรู้ทั่วไป ส่วนในการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงของผู้ดำเนินการฯ พบว่า ผู้ดำเนินการฯทุกคนนิยมเนื้อหาข่าว และหนึ่งในสามนิยมเรื่องการพักผ่อนบันเทิง เช่นเดียวกับการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ และมีอีกเพียงเล็กน้อยที่นิยมเนื้อหาความรู้ทั่วไป สำหรับในการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ของผู้ดำเนินการฯ พบว่า ผู้ดำเนินการฯทุกคนนิยมเนื้อหาข่าว หนึ่งในสี่นิยมเนื้อหาความรู้ทั่วไป และมีเพียงเล็กน้อยที่นิยมเรื่องการพักผ่อนบันเทิง

สำหรับการเปิดรับสื่อนิตยสารและวารสาร พบว่า ผู้ดำเนินการฯส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้อ่านนิตยสารหรือวารสารหรืออ่านบ้างแต่ไม่เป็นประจำ (มากกว่าร้อยละ 80) มีเพียงเล็กน้อยที่จะอ่านนิตยสารหรือวารสารเป็นประจำ ส่วนการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทภาพยนตร์ พบว่าผู้ดำเนินการฯทุกคนไม่ได้ดูภาพยนตร์ หรือดูนานกว่า 3 เดือนต่อครั้ง อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันสื่อวิทยุโทรทัศน์ เข้าถึงครอบครัวผู้ดำเนินการฯ(ที่ศึกษา) ทุกคนแล้ว เพราะผู้ดำเนินการฯได้บอกว่าตนเองดูภาพยนตร์ผ่านวิทยุโทรทัศน์ทุกครั้ง

ตารางที่ 4 แสดงปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนของผู้ดำเนินการเสียงตามสาย

รายการ	วิทยุโทรทัศน์	วิทยุกระจายเสียง	หนังสือพิมพ์
ปริมาณเปิดรับเฉลี่ยวันต่อสัปดาห์	6.00	5.00	4.00
ปริมาณเปิดรับเฉลี่ยชั่วโมงต่อวัน	1.43	0.34	0.43
ปริมาณเปิดรับเฉลี่ยชั่วโมงต่อสัปดาห์	10.51	3.37	3.00

ตารางที่ 5 แสดงประเภทเนื้อหาในสื่อมวลชนที่ผู้ดำเนินการฯ นิยมเปิดรับ

ประเภทของสื่อมวลชน	ประเภทเนื้อหา ปริมาณเป็นร้อยละ		
	ด้านข่าว	ด้านความรู้ทั่วไป	ด้านการพักผ่อนบันเทิง
วิทยุโทรทัศน์	100.0	28.5	35.7
วิทยุกระจายเสียง	100.0	15.3	38.4
หนังสือพิมพ์	100.0	23.0	7.7

หมายเหตุ ผู้ดำเนินการฯ สามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลลักษณะการดำเนินการเสียงตามสาย

ผู้รับผิดชอบการดำเนินการเสียงตามสายในหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้านที่ทำการศึกษา ผู้รับผิดชอบการดำเนินการฯ เป็นบุคคลเพียงหนึ่งหรือสองคนเท่านั้น ไม่เป็นกลุ่มหรือทีม หมู่บ้านที่มีผู้ดำเนินการฯ 2 คน (มี 2 หมู่บ้าน) แบ่งงานกันเป็นลักษณะที่มีผู้ดำเนินการฯ หลัก 1 คน ซึ่งได้แก่ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนอีกคนหนึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการฯ รอง จะทำหน้าที่กระจายเสียงตามสายก็ต่อเมื่อผู้ดำเนินการฯ หลักไม่อยู่หรือได้รับมอบหมายจากผู้ดำเนินการฯ หลักให้ทำ

การจัดตั้งเสียงตามสายในหมู่บ้าน จากหมู่บ้านตัวอย่างทั้ง 12 หมู่บ้าน มีจำนวนหมู่บ้านถึงสองในสามที่เริ่มจัดตั้งเสียงตามสายหลังจาก ปี พ.ศ. 2528 (ตารางที่ 6) นอกนั้นเริ่มจัดตั้งเสียงตามสายก่อน ปี พ.ศ. 2528 และสามในสี่ของจำนวนเสียงตามสายมีการริเริ่มจัดตั้งโดยผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านซึ่งคงจะมีประชาชนในหมู่บ้านร่วมริเริ่มด้วย ส่วนที่เหลือเริ่มจัดตั้งโดยวัดและกลุ่มหนุ่มสาว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกระทรวงสาธารณสุข (2531:39) ที่พบว่าประมาณ 2 ใน 3 ของเสียงตามสายทั่วประเทศมีการริเริ่มโดยประชาชนกันเอง และภาคเหนือเป็นภูมิภาคที่มีสัดส่วนของเสียงตามสายที่ริเริ่มโดยประชาชนสูงที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมส่งเสริมการเกษตร (2531 : 10) ซึ่งสำรวจเสียงตามสายในหมู่บ้านแต่ละภาคทั่วประเทศก็พบว่าเสียงตามสายส่วนใหญ่จัดตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นนั้น

สถานที่ตั้งสถานีหรืออุปกรณ์เพื่อการกระจายเสียงตามสาย(ตารางที่ 6) เกือบทุกหมู่บ้านจะจัดตั้งที่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน (มากกว่าร้อยละ 80) นอกนั้นตั้งที่วัดและศาลากลางหมู่บ้าน ส่วนค่าใช้จ่ายในระหว่างการดำเนินการเสียงตามสาย (ตารางที่ 7) พบว่าส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) บุคคลใดที่เป็นเจ้าของสถานที่ที่จัดตั้งอุปกรณ์จะเป็นผู้จ่ายค่าไฟฟ้าเพื่อการดำเนินการเสียงเอง เช่น จัดตั้งที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน ที่วัด ที่ศาลากลางหมู่บ้าน ผู้จ่ายค่าไฟฟ้าก็คือผู้ใหญ่บ้าน ทางวัดและจากเงินส่วนกลางของแต่ละหมู่บ้าน ตามลำดับ นอกนั้นใช้เงินจากส่วนกลางของหมู่บ้านจ่ายค่าไฟฟ้าตลอด สำหรับค่าซ่อมแซมเครื่องมื่ออุปกรณ์ พบว่ามักใช้เงินส่วนกลางของหมู่บ้านมากที่สุด (มากกว่าร้อยละ 80) นอกนั้นใช้เงินจากผู้ใหญ่บ้านหรือทางวัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมส่งเสริมการเกษตร (2531 : 10) ที่ว่า ค่าซ่อมแซม-บำรุงดูแล ส่วนใหญ่จะจัดหากันเองภายในหมู่บ้าน แต่ค่าไฟฟ้าบางแห่งผู้ดำเนินการฯ หรือผู้ที่มีเครื่องขยายเสียงตั้งอยู่จะเป็นผู้ออกเอง

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลการจัดตั้งเสียงตามสาย

หมู่บ้าน	การจัดตั้งเสียงตามสาย			สถานที่จัดตั้ง
	ปีพ.ศ. ที่จัดตั้ง	ผู้ริเริ่ม	ผู้สนับสนุนเงินทุน	
เขตเกษตรหนาแน่น				
บ้านห้วยน้ำดิบ	2529	กลุ่มหนุ่มสาว	กลุ่มหนุ่มสาว	บริเวณวัด
บ้านสันเจดีย์	2524	ผญ. และกม.	กองทุนหมู่บ้าน	ศาลากลางบ้าน
บ้านดงห้วยเย็น	2524	ผญ. และกม.	กองทุนหมู่บ้าน	บ้านผญ.
บ้านกลาง	2529	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน	บ้านผญ.
บ้านเหล่ายาว	2530	ผญ.	งบประมาณ สส.	บ้านผญ.
บ้านดอยแดน	2525	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน	บ้านผญ.
เขตเกษตรไม่หนาแน่น				
บ้านจำตาเหิน	2530	ผญ.	งบประมาณ สส.	บ้านผญ.
บ้านดอยสารภี	2528	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน	บ้านผญ.
บ้านดง	2524	วัด	กองทุนหมู่บ้าน	บริเวณวัด
บ้านท่าทุ่งไผ่	2532	กม.	กองทุนหมู่บ้าน	บ้านผญ.
บ้านท่าป่าเปา	2530	วัด	วัดและงบสส.	บริเวณวัด
บ้านศรีทรายมูล	2530	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน	บ้านผญ.

หมายเหตุ ผญ. (ผู้ใหญ่บ้าน)
 กม. (กรรมการหมู่บ้าน)
 สส. (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อการดำเนินการเลี้ยงตามสาย

หมู่บ้าน	ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ		ค่าซ่อมแซม
	ค่าใช้จ่ายเมื่อแรกเริ่ม	ค่าไฟฟ้า	
เขตเกษตรหนาแน่น			
บ้านห้วยน้ำดิบ	-	ทางวัด	ทางวัด
บ้านสันเจดีย์	11,500	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านดงห้วยเย็น	-	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านกลาง	13,000	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านเหล่ายาว	20,000	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านดอยแดน	-	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
เขตเกษตรไม่หนาแน่น			
บ้านจำตาเหิน	12,500	ผญ.	ผญ.
บ้านดอยสารภี	15,000	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านดง	-	กองทุนหมู่บ้าน	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านท่าทุ่งไผ่	15,000	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านท่าป่าเปา	-	ทางวัด	กองทุนหมู่บ้าน
บ้านศรีทรายมูล	18,000	ผญ.	กองทุนหมู่บ้าน

หมายเหตุ ผญ. (ผู้ใหญ่บ้าน)

ค่าใช้จ่ายเมื่อแรกเริ่มจัดตั้งเสียงตามสาย มีเพียง 7 หมู่บ้านที่สามารถให้ข้อมูลจำนวนเงินที่ใช้เริ่มจัดตั้ง (ตารางที่ 7) โดยจำนวนเงินเฉลี่ยที่ใช้จ่ายสำหรับจัดตั้งเสียงตามสายเท่ากับ 15,000 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยที่ใช้จ่ายสำหรับจัดตั้งเสียงตามสายที่กระทรวงสาธารณสุข(2531 : 44) วิจัยพบคือ 14,228 บาท ส่วนกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนเงินทุนในการจัดตั้งเสียงตามสาย พบว่า กว่าร้อยละ 60 คือประชาชนในหมู่บ้านนั้น ๆ นอกนั้นได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(สส.)

อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการกระจายเสียงตามสายในหมู่บ้าน ได้แก่ เครื่องขยายเสียง ไมโครโฟน วิทยุ-เทป ลำโพง (ตารางที่ 8) ทุกหมู่บ้านที่ศึกษามีเครื่องขยายเสียงหมู่บ้านละ 1 เครื่อง และส่วนใหญ่(ร้อยละ 75)มีไมโครโฟนหมู่บ้านละ 1 ตัว มีเพียง 3 หมู่บ้าน(ร้อยละ 25)ที่มีไมโครโฟน 2 ตัว ส่วนวิทยุ-เทปนั้นมีร้อยละ 42 และบางหมู่บ้าน(ร้อยละ 33)ที่ไม่มีวิทยุ-เทป แต่ผู้ดำเนินการฯ ได้นำวิทยุ-เทปของส่วนตัวมาใช้เพื่อการกระจายเสียงตามสายสำหรับลำโพงแต่ละหมู่บ้านจะมีจำนวนลำโพงมากขึ้นตามขนาดพื้นที่ของหมู่บ้านนั้น ๆ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วมีประมาณ 6 ตัวต่อหมู่บ้าน

ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสียงตามสาย ผู้วิจัยได้ขอให้เจ้าหน้าที่ระดับตำบลทั้ง 4 กลุ่ม อันได้แก่ กำนัน ออานามัยตำบล พัฒนาการ และเกษตรตำบล ประเมินผลของการดำเนินการเสียงตามสาย แล้วให้คะแนน (ตารางที่ 9) มีคะแนนเต็ม 40 คะแนน อำเภอที่มีกิจกรรมการเกษตรหนาแน่นหรือเขตเกษตรหนาแน่นได้คะแนนเฉลี่ย 28.50 อำเภอที่มีกิจกรรมการเกษตรไม่หนาแน่นหรือเขตเกษตรไม่หนาแน่นได้คะแนนเฉลี่ย 27.83 หมู่บ้านศรีทรายมูลจากเขตเกษตรไม่หนาแน่น ได้คะแนนสูงสุด คือ 33 คะแนน จัดอยู่ในระดับดีมาก ส่วนหมู่บ้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ หมู่บ้านจำตาเหินจากเขตเกษตรไม่หนาแน่นเช่นเดียวกัน ได้ 23 คะแนน จัดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนที่เหลืออีก 10 หมู่บ้าน จัดอยู่ในระดับดี

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการกระจายเสียงตามสาย

หมู่บ้าน	ปริมาณเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ			ลำโพง
	เครื่องขยายเสียง	ไมโครโฟน	วิทยุ-เทป	
เขตเกษตรหนาแน่น				
บ้านห้วยน้ำดิบ	1	1	2	6
บ้านสันเจดีย์	1	1	0	4
บ้านดงห้วยเย็น	1	1	0	7
บ้านกลาง	1	1	1 *	5
บ้านเหล่ายาว	1	1	1	14
บ้านดอยแดน	1	1	1	6
เขตเกษตรไม่หนาแน่น				
บ้านจำตาเหิน	1	1	1 *	7
บ้านดอยสารภี	1	1	1 *	2
บ้านดง	1	1	0	9
บ้านท่าทุ่งไผ่	1	2	1	6
บ้านท่าป่าเปา	1	2	1	4
บ้านศรีทรายมูล	1	1	1 *	8

หมายเหตุ * หมายถึงของส่วนตัวของผู้ดำเนินการฯ
ค่าเฉลี่ยจำนวนลำโพงเท่ากับ 6.38

ตารางที่ 9 แสดงคะแนนผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสี่ยงตามสาย

หมู่บ้าน	ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสี่ยงตามสาย	
	คะแนน	อยู่ในระดับ
เขตเกษตรหนาแน่น		
บ้านห้วยน้ำดิบ	27	ดี
บ้านสันเจดีย์	32	ดี
บ้านดงห้วยเย็น	29	ดี
บ้านกลาง	26	ดี
บ้านเหล่ายาว	27	ดี
บ้านดอยแดน	30	ดี
<u>เฉลี่ย</u>	28.50	ดี
เขตเกษตรไม่หนาแน่น		
บ้านจำตาเหิน	23	ปานกลาง
บ้านดอยสารภี	29	ดี
บ้านดง	25	ดี
บ้านท่าทุ่งไผ่	31	ดี
บ้านท่าป่าเปา	26	ดี
บ้านศรีทรายมูล	33	ดีมาก
<u>เฉลี่ย</u>	27.83	ดี

ความถี่ในการกระจายเสียงตามสาย แต่ละหมู่บ้านที่ทำการศึกษ ได้ทำการกระจายเสียงตามสายประมาณ 7 ถึง 9 วันต่อเดือน หรือกระจายเสียงหนึ่งวันเว้นสองวันในสภาพเดือนปกติ แต่ถ้าเป็นเดือนที่มีเทศกาลหรือประเพณีท้องถิ่น อาทิ เดือนเมษายน ผู้ดำเนินการฯจะเพิ่มจำนวนวันการกระจายเสียงตามสายเป็นประมาณ 11 ถึง 13 วันต่อเดือน หรือกระจายเสียงวันเว้นวัน สำหรับค่าเฉลี่ยจำนวนวันที่กระจายเสียงตามสายต่อเดือน (ไม่คำนึงว่าเป็นเดือนปกติหรือเดือนพิเศษ) คือประมาณ 10 วันต่อเดือน และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าตอบถึงจำนวนวันที่กระจายเสียงโดยเกษตรกรผู้รับฟัง พบว่าแตกต่างกับที่ผู้ดำเนินการฯตอบไม่มากนักคือประมาณมาก-น้อยไม่เกิน 2.47 วัน (ตารางที่ 10)

ช่วงเวลาในการกระจายเสียงตามสาย (ตารางที่ 11) พบว่า เกือบทุกหมู่บ้านที่ศึกษาจะกระจายเสียงตามสาย ในช่วงเช้า หรือช่วงเย็นถึงหัวค่ำ หรือทั้งช่วงเช้าและช่วงเย็นถึงหัวค่ำของแต่ละวัน โดยช่วงเช้าจะเริ่มกระจายเสียงประมาณเวลา 6.00 น. แต่ไม่เกินเวลา 7.00 น. และเปิดกระจายเสียงนานประมาณ 5 - 15 นาที บางครั้งก็นานถึงครึ่งชั่วโมงแล้วแต่ปริมาณมากน้อยของข่าวสารที่จะออกกระจายเสียงตามสาย แต่มีอยู่หนึ่งหมู่บ้านคือบ้านจำตาเหิน ผู้ดำเนินการฯได้ทำการเปิดถ่ายทอดรายการข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน ดังนั้นจึงเปิดกระจายเสียงนานประมาณ 1 ชั่วโมง (แต่ไม่ได้นำมาคิดค่าเฉลี่ยด้วย) คือเริ่มเปิดเวลา 7.00 น. ถึง 8.00 น. และเป็นหมู่บ้านเดียวที่มีปริมาณความถี่ในการเปิดกระจายเสียงตามสายสูงที่สุด คือเฉลี่ยประมาณ 25 วันต่อเดือน สำหรับในช่วงเย็นถึงหัวค่านั้น มีหนึ่งหมู่บ้านคือบ้านดงห้วยเย็นที่ไม่เปิดกระจายเสียงตามสายในตอนเย็นหรือหัวค่ำ โดยผู้ดำเนินการฯให้เหตุผลว่า "รอบกวนชาวบ้าน มีข่าวอะไรไว้พูดกันตอนเช้าดีกว่า" ส่วนอีก 11 หมู่บ้านนั้น มี 4 หมู่บ้าน เริ่มเปิดกระจายเสียงในช่วงเย็นถึงหัวค่ำ ตอนเวลา 17.00 น. และมี 4 หมู่บ้าน เริ่มเวลา 18.00 น. และอีก 3 หมู่บ้าน บอกว่าเริ่มเวลา 19.00 น. โดยทั้ง 11 หมู่บ้านเปิดกระจายเสียงนานประมาณ 5 - 15 นาที แต่ไม่เกินครึ่งชั่วโมง สำหรับการกระจายเสียงตามสายในเวลากลางวัน ทุกหมู่บ้านบอกว่าไม่ได้เปิดกระจายเสียงในช่วงเวลานี้ ยกเว้นแต่จะมีเหตุด่วน เช่น เกิดอัคคีภัย เป็นต้น จึงจะกระจายเสียงตามสายในเวลาที่เป็นเหล่านี้

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบจำนวนวันที่กระจายเสียงตามทัศนะของผู้ดำเนินการฯ และเกษตรกร

หมู่บ้าน	จำนวนวันที่กระจายเสียงตามสายต่อเดือน		
	ตอบ โดยผู้ดำเนินการฯ	ตอบ โดยเกษตรกร	ความแตกต่าง
เขตเกษตรหนาแน่น			
บ้านห้วยน้ำดิบ	11.66	6.73	+ 4.93
บ้านสันเจดีย์	6.49	6.33	+ 0.16
บ้านดงห้วยเย็น	11.66	11.93	- 0.27
บ้านกลาง	5.66	12.20	- 6.54
บ้านเหล่ายาว	15.00	9.66	+ 5.34
บ้านดอยแดน	11.66	13.00	- 1.34
เขตเกษตรไม่หนาแน่น			
บ้านจำตาเหิน	25.33	23.46	+ 1.87
บ้านดอยสารภี	6.66	9.80	- 3.26
บ้านดง	3.66	3.40	+ 0.26
บ้านท่าทุ่งไผ่	12.33	16.26	- 3.93
บ้านท่าป่าเป่า	4.66	5.13	- 0.47
บ้านศรีทรายมูล	15.00	13.13	+ 1.87

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยความแตกต่างรวม (ไม่คำนึงเครื่องหมาย) เท่ากับ 2.47 วัน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนหมู่บ้านตามช่วงเวลาที่กระจายเสียงตามสาย

ช่วงเวลาที่กระจายเสียงตามสาย	จำนวนหมู่บ้าน	ร้อยละ
ช่วงเช้า		
เริ่มเวลา 6.00 น. ไม่เกิน 7.00 น.	11	91.6
เริ่มเวลา 7.00 น. ถึง 8.00 น.	1	8.4
ช่วงเย็นถึงหัวค่ำ		
เริ่มเวลา 17.00 น.	4	33.3
เริ่มเวลา 18.00 น.	4	33.3
เริ่มเวลา 19.00 น.	3	25.0
ไม่มีการกระจายเสียง	1	8.4

ตารางที่ 12 รูปแบบรายการที่ออกกระจายเสียงตามสาย

รูปแบบรายการ	จำนวนหมู่บ้าน	ปริมาณการออกกระจายเสียงฯ
แบบพูดสดอย่างเดียว	12	มากที่สุด(4.33)
เปิดตลับเทปความรู้	12	น้อย(2.25)
ถ่ายทอดข่าวฯจากวิทยุ	6	มาก(3.50)
เปิดเพลงสลับการพูดสด	6	น้อย(2.07)

หมายเหตุ 1 หมู่บ้าน จัดรายการได้เกินกว่า 1 รูปแบบ

รูปแบบรายการที่ออกกระจายเสียงตามสาย (ตารางที่ 12) ทุกหมู่บ้านที่ศึกษาจะใช้วิธีการพูดสดเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งจึงจะเปิดตลับเทปความรู้ที่ได้รับมาจากหน่วยงานของรัฐบาล การให้คะแนนปริมาณความมากน้อยของแต่ละรูปแบบรายการที่ใช้ออกกระจายเสียงตามสายเต็มั้น แต่ละรูปแบบรายการจะมีคะแนน 1-5 คะแนน ซึ่งรูปแบบการพูดสดมีคะแนนเฉลี่ยปริมาณที่นำมาใช้ในการจัดรายการเท่ากับ 4.33 จัดอยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนการเปิดตลับเทปความรู้มีคะแนนเฉลี่ยปริมาณความมากน้อยที่ใช้เท่ากับ 2.25 จัดอยู่ในระดับ น้อย

นอกจากวิธีการพูดสดและ เปิดตลับเทปความรู้แล้ว ยังพบว่าบางหมู่บ้านได้ใช้วิธีการถ่ายทอดรายการข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน และการเปิดเพลงสลับการพูดสดอีกด้วย (ตารางที่ 12) โดยมีอยู่ 6 หมู่บ้านที่เคยมีการถ่ายทอดข่าวฯ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยปริมาณความมากน้อยที่ใช้วิธีการถ่ายทอดข่าวฯของทั้ง 6 หมู่บ้านเท่ากับ 3.5 จัดอยู่ในระดับ มาก ส่วนวิธีการเปิดเพลงสลับการพูดสดมี 6 หมู่บ้านเท่ากัน และมีคะแนนเฉลี่ยปริมาณมากน้อยในการใช้วิธีเปิดเพลงสลับการพูดของทั้ง 6 หมู่บ้านเท่ากับ 2.07 จัดอยู่ในระดับ น้อย

เนื้อหาสาระที่ออกกระจายเสียงตามสาย การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะเนื้อหาสาระจากวิธีการพูดสดและการเปิดตลับเทปความรู้เท่านั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวทั่วไปภายในหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือสาระความรู้ โดยสาระความรู้ เนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับเรื่องการปกครองมีการออกกระจายเสียงมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับอนามัย การเกษตร การศึกษา ตามลำดับ (ตารางที่ 13) โดยมีเพียง 1 หมู่บ้านที่บอกว่าไม่ได้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรออกกระจายเสียงเลย และมี 2 หมู่บ้านที่บอกว่าไม่ได้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาออกกระจายเสียงเช่นกัน (การให้คะแนนเป็นปริมาณเนื้อหาสาระที่ออกกระจายเสียงตามสายนั้น มีคะแนน 0-5 สำหรับเนื้อหาสาระแต่ละด้าน หมู่บ้านใดไม่มีเนื้อหาสาระออกกระจายเสียงตามสาย คะแนนจะเท่ากับ 0) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยปริมาณเนื้อหาสาระที่นำเสนอผ่านเสียงตามสายในแต่ละด้านมาวิเคราะห์ความแปรปรวน(ANOVA) ได้ค่า F เท่ากับ 5.4056 โดยมีระดับความเชื่อมั่นที่ 99% แสดงว่าค่าเฉลี่ยปริมาณเนื้อหาสาระที่นำเสนอผ่านเสียงตามสายในแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด(LSD) พบว่า ค่าเฉลี่ยปริมาณเนื้อหาข่าวทั่วไปในหมู่บ้าน สาระความรู้ เรื่องการปกครอง และเรื่องเกี่ยวกับอนามัย มีความแตกต่างจากด้านอื่น ๆ

โดยมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 95% สรุปได้ว่า การดำเนินการเสี่ยงตามสายในหมู่บ้านมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวทั่วไปในหมู่บ้านในรูปแบบการพูดสดหรือเปิดเทปความรู้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองและการอนามัยที่มากพอ ๆ กัน และเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรเกี่ยวกับการศึกษา น้อยลงตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญ

การสนับสนุนข่าวสาร-ข้อมูลจากองค์กรภายนอก องค์กรภายนอกที่สนับสนุนข้อมูลแก่ผู้ดำเนินการฯ เป็นหน่วยงานของรัฐบาลทั้งหมด มีฝ่ายการปกครองหรือกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายสาธารณสุขหรือกระทรวงสาธารณสุข ฝ่ายเกษตรหรือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฝ่ายการศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการ และได้แบ่งประเภทของข่าวสาร-ข้อมูลเป็น 3 ประเภท คือ เอกสารประเภทข่าว เอกสารประเภทความรู้ และตลับเทป

การสนับสนุนเอกสารประเภทข่าว (ตารางที่ 14) พบว่า ฝ่ายสาธารณสุขและฝ่ายการปกครองสนับสนุนเอกสารประเภทข่าวมากพอ ๆ กัน รองลงมาคือ ฝ่ายเกษตร และฝ่ายการศึกษา ตามลำดับ โดยทุกหมู่บ้านที่ศึกษาได้รับเอกสารประเภทข่าวจากฝ่ายสาธารณสุข และในจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดนี้มีเพียงครึ่งหนึ่งหรือ 6 หมู่บ้าน บอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ ส่วนหมู่บ้านที่ได้รับเอกสารประเภทข่าวจากฝ่ายการปกครองมี 11 หมู่บ้าน โดยในจำนวนนี้มี 7 หมู่บ้าน บอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ สำหรับหมู่บ้านที่ได้รับเอกสารประเภทข่าวจากฝ่ายเกษตรมีเพียง 6 หมู่บ้าน โดยในจำนวนนี้มีเพียงหมู่บ้านเดียวที่บอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ สำหรับหมู่บ้านที่ได้รับเอกสารประเภทข่าวจากฝ่ายการศึกษามีเพียง 2 หมู่บ้าน โดยไม่มีหมู่บ้านไหนบอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ

การสนับสนุนเอกสารประเภทความรู้ (ตารางที่ 14) พบว่า ฝ่ายสาธารณสุขสนับสนุนเอกสารประเภทความรู้มากที่สุด รองลงมาคือ ฝ่ายการปกครอง และฝ่ายเกษตร ตามลำดับ โดยในที่นี้มีถึง 7 หมู่บ้าน ที่บอกว่าไม่เคยได้รับเอกสารประเภทความรู้ โดยหมู่บ้านที่เหลือคือ 5 หมู่บ้านนั้น ทุกหมู่บ้านได้รับเอกสารประเภทความรู้จากฝ่ายสาธารณสุข และในจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดนี้มี 3 หมู่บ้าน บอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ ส่วนหมู่บ้านที่ได้รับเอกสารประเภทความรู้จากฝ่ายการปกครองมี 4 หมู่บ้าน โดยในจำนวนนี้มีเพียงหมู่บ้านเดียว บอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ สำหรับหมู่บ้านที่ได้รับเอกสารประเภทความรู้จากฝ่ายเกษตรมี 3 หมู่บ้าน โดยไม่มี

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบระดับปริมาณเนื้อหาสาระที่นำเสนอผ่านเสียงตามสาย

เนื้อหา	คะแนนเฉลี่ยปริมาณเนื้อหาสาระ	การพิจารณาความหมาย
ข่าวทั่วไปในหมู่บ้าน	4.08	มากที่สุด
สาระความรู้	3.09	ปานกลาง
การปกครอง	3.87	มาก
อนามัย	3.45	มาก
การเกษตร	2.61	ปานกลาง
การศึกษา	2.37	ปานกลาง

หมายเหตุ คิดค่าเฉลี่ยรวมทุกหมู่บ้าน

- หมู่บ้านที่มีเนื้อหาน้อยที่สุด-มากที่สุด คะแนนของเนื้อหา 1-5
- หมู่บ้านที่ไม่มีเนื้อหาได้ออกกระจายเสียง คะแนนของเนื้อหานั้นเท่ากับ 0

การสนับสนุนคลังเก็บความรู้ (ตารางที่ 14) พบว่า ทุกหมู่บ้านได้รับคลังเก็บความรู้ โดยฝ่ายสาธารณสุขสนับสนุนคลังเก็บความรู้มากที่สุด รองลงมาคือ ฝ่ายการปกครอง และฝ่ายเกษตร ตามลำดับ หมู่บ้านที่ได้รับคลังเก็บเอกสารประเภทข่าวจากฝ่ายสาธารณสุขมี 11 หมู่บ้าน และในจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดนี้มี 5 หมู่บ้าน บอกว่าได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ ส่วนหมู่บ้านที่ได้รับคลังเก็บความรู้จากฝ่ายการปกครองมี 5 หมู่บ้านและในจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดนี้มี 2 หมู่บ้านที่ได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ สำหรับหมู่บ้านที่ได้รับคลังเก็บความรู้จากฝ่ายเกษตรมี 2 หมู่บ้าน โดยหนึ่งในสองได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ (เนื่องจากได้รับถึง 4 ม้วน) และไม่มีหมู่บ้านใดที่ได้รับคลังเก็บความรู้จากฝ่ายการศึกษา

คลังเก็บความรู้ที่ได้สำรวจพบนั้น ถ้าเป็นคลังเก็บของฝ่ายสาธารณสุขจะมีประมาณ 2 - 3 ม้วน เป็นความรู้เกี่ยวกับเรื่องสาธารณสุขมูลฐาน ถ้าเป็นคลังเก็บของฝ่ายการปกครองจะมีเพียงม้วนเดียว เป็นความรู้เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ ส่วนคลังเก็บของฝ่ายเกษตรนั้น พบว่าหนึ่งในสองหมู่บ้านได้รับคลังเก็บความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า ซึ่งผลิตโดยกรมป่าไม้ สำหรับอีกหมู่บ้านหนึ่งได้รับคลังเก็บความรู้เรื่องการเกษตรทั่วไป จำนวน 4 ม้วน ซึ่งผลิตโดยฝ่ายวิทยุการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

สาเหตุที่ฝ่ายสาธารณสุขและฝ่ายการปกครองให้การสนับสนุนข่าวสาร/ข้อมูลกว่าฝ่ายอื่น ๆ เนื่องจากหน่วยงานทั้งสองฝ่ายมีนโยบายในระดับกระทรวงอย่างชัดเจน เพื่อการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้สู่ชนบทโดยผ่านเสียงตามสายในหมู่บ้าน (กระทรวงสาธารณสุข 2531 : 108-109) และในภาพรวมของปริมาณการสนับสนุนข่าวสาร/ข้อมูลประเภทคลังเก็บความรู้ยังไม่เพียงพอมากกว่าเอกสารประเภทความรู้และมากกว่าเอกสารประเภทข่าว ตามลำดับ ถึงกระนั้นผู้ดำเนินการก็รู้สึกข่าวสาร/ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับยังไม่เพียงพอ

ตารางที่ 14 แสดงปริมาณการสนับสนุนเอกสารประเภทข่าวของหน่วยงานรัฐบาล

แหล่งหน่วยงานที่สนับสนุน	ปริมาณหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุน	หมู่บ้านที่ระบุว่ารับข้อมูลอย่างเพียงพอ
เอกสารประเภทข่าว		
ฝ่ายสาธารณสุข	12 (100.0)	6 (50.0)
ฝ่ายปกครอง	11 (91.6)	7 (63.6)
ฝ่ายเกษตร	6 (50.0)	1 (16.6)
ฝ่ายการศึกษา	2 (16.6)	0
เอกสารประเภทความรู้		
ฝ่ายสาธารณสุข	5 (41.6)	3 (60.0)
ฝ่ายปกครอง	4 (33.3)	1 (25.0)
ฝ่ายเกษตร	3 (25.0)	0
ฝ่ายการศึกษา	0	-
เทคโนโลยีความรู้		
ฝ่ายสาธารณสุข	11 (91.6)	5 (45.4)
ฝ่ายปกครอง	5 (41.6)	2 (40.0)
ฝ่ายเกษตร	2 (16.6)	1 (50.0)
ฝ่ายการศึกษา	0	-

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

การนำข่าวสาร-ข้อมูลประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการกระจายเสียงตามสาย (ตารางที่ 15) พบว่า ผู้ดำเนินการฯมีการนำเอาเอกสารประเภทข่าวมาใช้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เอกสารประเภทความรู้ ตลับเทปความรู้ ตามลำดับ การให้คะแนนการนำข่าวสาร/ข้อมูลมาใช้ในการกระจายเสียงตามสายมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยคะแนนเฉลี่ยปริมาณการนำเอกสารประเภทข่าวมาใช้เท่ากับ 4.30 จัดอยู่ในระดับ มากที่สุด คะแนนเฉลี่ยปริมาณการนำเอกสารประเภทความรู้มาใช้เท่ากับ 3.83 จัดอยู่ในระดับ มาก และคะแนนเฉลี่ยปริมาณการนำตลับเทปความรู้ใช้เท่ากับ 3.15 จัดอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปริมาณการนำข่าวสาร/ข้อมูลของแต่ละประเภทมาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ได้ค่า F เท่ากับ 5.1718 โดยมีระดับเชื่อมั่นที่ 95% แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยปริมาณการนำข่าวสาร/ข้อมูลมาใช้ของแต่ละประเภทมีความแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) พบว่า คะแนนเฉลี่ยการนำเอกสารประเภทข่าวมาใช้มีความแตกต่างกับข่าวสาร/ข้อมูลประเภทอื่น โดยมีระดับความเชื่อมั่นที่ 95% สรุปได้ว่า ผู้ดำเนินการฯได้นำเอาเอกสารประเภทข่าวมาใช้ในการดำเนินรายการ เพื่อกระจายเสียงตามสายมากกว่าข่าวสาร-ข้อมูลประเภทอื่น ที่ได้รับมาจากหน่วยงานรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การที่ผู้ดำเนินการฯมีการนำเอาเอกสารประเภทข่าวมาใช้มากกว่าเอกสารประเภทความรู้และตลับเทป ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะลักษณะของเนื้อหา เนื่องจากผู้ดำเนินการฯได้ให้เหตุผลว่า "สามารถนำเอาเอกสารประเภทข่าวมาอ่านเพื่อออกกระจายเสียงตามสายได้สะดวกกว่า และบางครั้งพวกตนเห็นว่าเนื้อหาจากเอกสารประเภทความรู้และตลับเทปความรู้นั้นยากเกินไปที่ตนและชาวบ้านจะเข้าใจ หรือไม่เหมาะสมที่จะประกาศให้ชาวบ้านได้ทราบ"

ปริมาณการแนะนำช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่รัฐบาล (ตารางที่ 16) พบว่า ผู้ดำเนินการฯได้รับการแนะนำช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณสุข คือ อนามัยตำบลสูงสุด รองลงมาคือปลัดอำเภอและเกษตรตำบล ซึ่งอยู่ในระดับพอ ๆ กัน รองลงไปอีกได้แก่ นายอำเภอ ครูในหมู่บ้าน พัฒนาการ ซึ่งมาแนะนำช่วยเหลือน้อยกว่ากลุ่มบุคคลอื่นตามลำดับ

การให้คะแนนปริมาณการแนะนำช่วยเหลือมีคะแนนเต็ม 5 คะแนน เจ้าหน้าที่แต่ละคนจะได้รับคะแนน 0-5 จากการศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยปริมาณการแนะนำช่วยเหลือจากอนามัยตำบลเท่ากับ 3.53 จัดอยู่ในระดับ มาก คะแนนเฉลี่ยปริมาณการแนะนำช่วยเหลือจากปลัดอำเภอเกษตรตำบล นายอำเภอ ครูในหมู่บ้าน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 2.54 2.41 2.33 ตาม

ตารางที่ 15 ระดับปริมาณการนำข่าวสาร/ข้อมูลมาใช้ผ่านเสียงตามสาย

ประเภทข่าวสาร/ข้อมูล	คะแนนเฉลี่ยปริมาณการนำมาใช้	การพิจารณาความหมาย
เอกสารประเภทข่าว	4.30	มากที่สุด
เอกสารประเภทความรู้	3.38	มาก
ตลับเทปความรู้	3.15	ปานกลาง

ตารางที่ 16 แสดงปริมาณการแนะนำช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่รัฐบาล

เจ้าหน้าที่รัฐบาล	ปริมาณการแนะนำช่วยเหลือ	การพิจารณาความหมาย
นายอำเภอ	2.41	น้อย
ปลัดอำเภอ	2.58	น้อย
พัฒนากร	1.50	น้อยที่สุด
ครู	2.33	น้อย
อนามัยตำบล	3.50	มาก
เกษตรตำบล	2.54	น้อย

ลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในระดับ น้อย และคะแนนเฉลี่ยปริมาณการแนะนำช่วยเหลือจากพัฒนากรเท่ากับ 1.50 จัดอยู่ในระดับ น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยปริมาณการแนะนำช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ได้ค่า F เท่ากับ 1.5906 โดยมีระดับความเชื่อมั่นที่น้อยกว่า 95% แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยปริมาณการแนะนำช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลแต่ละกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีข้อน่าสังเกตประการหนึ่งคือ คะแนนปริมาณการแนะนำช่วยเหลือของปลัดอำเภอและนายอำเภอ มักจะสูงมากในบางหมู่บ้านหรือต่ำมากในบางหมู่บ้านเช่นกัน

ข้อคิดเห็นในเรื่องปัญหาและความต้องการของผู้ดำเนินกรเสี่ยงตามสาย

ปัญหาที่ผู้ดำเนินกรฯ ประสบ (ตารางที่ 17) พบว่า หนึ่งในสามจากหมู่บ้านทั้งหมดตอบว่าไม่ประสบปัญหาอะไร ส่วนหมู่บ้านที่เหลือนั้นระบุ ปัญหาส่วนใหญ่ที่ประสบคือด้านเทคนิคอุปกรณ์เครื่องมือ ทำให้กระจายเสียงไม่ทั่วถึงทั้งหมู่บ้าน เพราะขาดลำโพงและเครื่องขยายเสียงมีกำลังส่งสูง รวมทั้งเสียงที่ออกจากลำโพงไม่ชัดเจนหรือสะท้อนไปมา ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่ประสบ ได้แก่ ปัญหาขาดเงินเพื่อจ่ายค่าซ่อมแซมและค่าไฟฟ้า ปัญหาการทำงานไม่ได้รับความสะดวกและขาดข่าวสาร-ข้อมูลที่เหมาะสม

ความต้องการด้านต่าง ๆ ของผู้ดำเนินกรฯ (ตารางที่ 17) พบว่า ผู้ดำเนินกรฯ เกือบทุกหมู่บ้าน (มากกว่าร้อยละ 80) มีความต้องการด้านเครื่องมืออุปกรณ์ ด้านความรู้เพื่อการกระจายเสียง ด้านเงินทุนเพื่อการกระจายเสียง ด้านข่าวสาร-ข้อมูล และร้อยละ 58.33 มีความต้องการด้านการแนะนำช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่รัฐบาล ซึ่งความต้องการในแต่ละด้านของผู้ดำเนินกรฯ นั้น มีรายละเอียดดังนี้

ความต้องการด้านเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการกระจายเสียงของผู้ดำเนินกรฯ พบว่ามี 11 หมู่บ้าน (ร้อยละ 91.66) ที่ต้องการเครื่องมืออุปกรณ์เพิ่มเติม โดยต้องการลำโพงและสายไฟมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการเครื่องขยายเสียงและเครื่องรับวิทยุ-เทป (ตารางที่ 17)

ความต้องการด้านความรู้เพื่อการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการฯ พบว่า มี 11 หมู่บ้าน (ร้อยละ 91.66) ที่ต้องการความรู้เพื่อการกระจายเสียงเพิ่มเติม โดยเนื้อหาที่ต้องการทราบคือ เทคนิคการพูดเพื่อการกระจายเสียงตามสายในหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ เทคนิคการใช้เครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการกระจายเสียงให้มีคุณภาพ (ตารางที่ 17)

ความต้องการด้านเงินทุนเพื่อการกระจายเสียงของผู้ดำเนินการฯ พบว่า มี 11 หมู่บ้าน (ร้อยละ 91.66) ที่ต้องการเงินทุน เพื่อต้องการนำมาไว้ใช้จ่ายค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์และจ่ายค่าไฟฟ้า (ตารางที่ 17)

ความต้องการด้านข่าวสาร-ข้อมูลของผู้ดำเนินการฯ พบว่า มี 10 หมู่บ้าน (ร้อยละ 83.33) ที่ต้องการข่าวสาร/ข้อมูล โดยต้องการข่าวสาร/ข้อมูลที่มีเนื้อหาทางด้านเกษตรและสาธารณสุข อีกทั้งต้องเป็นข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ด้วย (ตารางที่ 17)

ความต้องการการแนะนำช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลของผู้ดำเนินการฯ พบว่า มี 7 หมู่บ้าน (ร้อยละ 58.33) ที่ต้องการการแนะนำช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่รัฐบาล โดยต้องการให้เจ้าหน้าที่มาแนะนำข่าวสาร/ข้อมูลและมาตรวจสอบสภาพเครื่องมืออุปกรณ์การกระจายเสียง (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 แสดงความคิดเห็นของผู้ดำเนินการเสียงตามสาย

หมู่บ้าน	ปัญหาที่ประสบ	ความต้องการด้าน				
		ข้อมูล	อุปกรณ์	ความรู้	เงินทุน	การแนะนำ
เขตเทศบาลเมือง						
บ้านห้วยน้ำดิบ	3	/	/	/	/	-
บ้านสันเจดีย์	1 และ 4	/	/	/	/	/
บ้านดงห้วยเย็น	1	-	/	/	/	-
บ้านกลาง	1	/	/	/	/	-
บ้านห้วยยาว	2	/	-	-	/	/
บ้านดอยแดน	2	/	/	/	/	/
เขตเทศบาลเมือง						
บ้านจำตาเหิน	-	/	/	/	/	-
บ้านดอยสารภี	1	/	/	/	/	/
บ้านดง	1	/	/	/	-	/
บ้านท่าทุ่งไผ่	-	/	/	/	/	/
บ้านท่าป่าเปา	-	-	/	/	/	/
บ้านศรีทรายมูล	-	/	/	/	/	/

หมายเหตุ

1 = ปัญหาทางเทคนิคเครื่องมือ

/ หมายถึงต้องการ

2 = ปัญหาการเงินเพื่อค่าใช้จ่าย

- หมายถึงไม่ต้องการ

3 = ปัญหาการทำงานไม่สะดวก

4 = ปัญหาขาดข่าวสาร-ข้อมูลที่เหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร จาก 12 หมู่บ้านตัวอย่าง โดยรวบรวมเกษตรกรที่มีฐานะดี ปานกลาง และไม่ดี จำนวนกลุ่มละ 5 คน รวมเป็น 15 คนต่อหมู่บ้าน ซึ่งรวมเกษตรกรที่ศึกษาทั้งหมด 180 คน

จำนวนเกษตรกรแยกตามเพศ (ตารางที่ 18) พบว่า เกือบสองในสาม (ร้อยละ 62.22) ของเกษตรกรผู้รับฟังเสียงตามสายที่ศึกษาเป็นเพศชาย ที่เหลือเป็นเพศหญิง

อายุของเกษตรกร (ตารางที่ 18) พบว่าเกษตรกรจำนวนหนึ่งในสามมีอายุอยู่ในช่วง 31 - 40 ปี ที่เหลือเป็นกลุ่มอายุต่ำกว่า 31ปี กลุ่มอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี ซึ่งมีจำนวนพอ ๆ กัน โดยอายุเฉลี่ยของเกษตรกรทั้งหมดเท่ากับ 39.5 ปี ซึ่งอายุของเกษตรกรที่น้อยสุดคือ 19 ปี และที่มากที่สุดคือ 60 ปี

ระดับการศึกษาของเกษตรกร (ตารางที่ 18) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.45) จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เหลือเป็นส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 23.33) มีเพียงและน้อย (ร้อยละ 7.22) ที่ไม่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หากพิจารณาเป็น 2 กลุ่มใหญ่ จะได้กลุ่มแรกคือ กลุ่มเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำ (จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และต่ำกว่า) กว่าสามในสี่ (ร้อยละ 76.66) และกลุ่มเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูง (สูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) เพียงหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 23.33)

สภาพการเป็นผู้นำของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 87.22) ไม่มีสภาพการเป็นผู้นำ ที่เหลืออีกร้อยละ 12.78 มีสภาพการเป็นผู้นำหรือเป็นเกษตรกรผู้นำ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ (N = 180)
เพศของเกษตรกร	
เพศชาย	62.22
เพศหญิง	37.78
อายุของเกษตรกร	
น้อยกว่า 30 ปี	23.88
31 - 40 ปี	33.89
41 - 50 ปี	19.44
มากกว่า 50 ปี	22.78
อายุน้อยที่สุด	19.00
อายุมากที่สุด	60.00
อายุเฉลี่ย	39.50
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	11.25
ระดับการศึกษาของเกษตรกร	
จบต่ำกว่า ป.4	7.22
จบ ป.4	69.45
จบสูงกว่า ป.4	23.33
สภาพการเป็นผู้นำเกษตรกร	
ไม่มีสภาพการเป็นผู้นำเกษตรกร	87.22
มีสภาพการเป็นผู้นำเกษตรกร	12.78

การเปิดรับสื่อมวลชนของเกษตรกร พบว่า สื่อมวลชนที่เข้าถึงเกษตรกรและเกษตรกรนิยมเปิดรับ คือ วิทยุโทรทัศน์ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ (ตารางที่ 19) โดยการเปิดรับวิทยุโทรทัศน์ของเกษตรกร พบว่า มีจำนวน 166 ราย (ร้อยละ 92.22) เปิดรับวิทยุโทรทัศน์เฉลี่ย 5.6 วันต่อสัปดาห์ และชมวิทยุโทรทัศน์เฉลี่ย 9.27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนการเปิดรับวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร พบว่า มีจำนวน 121 ราย (ร้อยละ 67.22) โดยเปิดรับวิทยุกระจายเสียงเฉลี่ย 5 วันต่อสัปดาห์และฟังวิทยุกระจายเสียงเฉลี่ย 6.25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ของเกษตรกรพบว่ามีจำนวน 71 ราย (ร้อยละ 39.44) โดยอ่านหนังสือพิมพ์เฉลี่ย 3 วันต่อสัปดาห์ หรือเฉลี่ย 1.47 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับการเปิดรับสื่อนิตยสารและวารสาร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดไม่ได้อ่านนิตยสารหรือวารสาร ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงไม่สามารถวิเคราะห์ผลได้

ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากงานวิจัยด้านสื่อมวลชนในอดีตที่ พูนศรี(2527 : 319) ได้สรุปว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงได้รับความนิยมมากกว่าวิทยุโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ แต่การวิจัยครั้งนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยด้านสื่อมวลชนในปัจจุบันด้วยกัน(2532-2534) โดย พรพิมล(2533 : 75) ได้วิจัยในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้รับความนิยมมากกว่าวิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ตามลำดับ ซึ่งเหตุผลที่สนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้มีหลายประการ ประการแรก สาธารณูปโภค เกี่ยวกับไฟฟ้าขยายตัวสู่ชนบทมากขึ้น ประการที่สอง เกษตรกรมีกำลังซื้อเครื่องรับโทรทัศน์ได้และราคาเครื่องรับโทรทัศน์ก็ไม่สูงมากจนเกินไปนักเมื่อเทียบกับในอดีต อีกทั้งเกษตรกรบางคนมีค่านิยมว่าการมีเครื่องรับโทรทัศน์นั้นเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาทางเศรษฐกิจของตน ประการที่สาม สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนได้มากกว่าสื่อวิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเปิดรับสื่อมวลชนระหว่างเกษตรกรกับผู้ดำเนินการฯ พบว่า ทั้งสองกลุ่มนิยมวิทยุโทรทัศน์สูงสุด รองลงมาเป็น วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ และมีปริมาณการเปิดรับวิทยุโทรทัศน์พอ ๆ กัน แต่ผู้ดำเนินการฯรับฟังวิทยุกระจายเสียงน้อยกว่า ในขณะที่อ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าเกษตรกร

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร

ความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 20) พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 66.11 รับฟังเสียงตามสายอย่างชัดเจนดี และเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 22.78) รับฟังชัดเจนพอใช้ ที่เหลือ (ร้อยละ 11.11) รับฟังไม่ชัดเจน นำมาพิจารณาว่าหากช่วงเวลาที่เปิดกระจายเสียงตามสายแล้วมีสื่อหรือสิ่งอื่นมาแข่ง เกษตรกรกลุ่มที่รับฟังได้ไม่ชัดเจนคงไม่ฟังเสียงตามสาย

ปริมาณการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 20) พบว่า เกษตรกร จำนวนสองในสาม (ร้อยละ 66.67) ฟังเสียงตามสายทุกครั้งที่มีการเปิดกระจายเสียง เกษตรกร ที่เหลือ (ร้อยละ 33.3) บางครั้งก็ฟังบางครั้งก็ไม่ได้ฟัง

ช่วงเวลาที่เกษตรกรรับฟังเสียงตามสาย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับฟังเสียงตามสายในช่วงเช้า รองลงมา เป็นช่วงหัวค่ำ ช่วงเย็น ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนพล (2525 : 38) ที่ศึกษาผู้ฟังในเขตเทศบาล ก็พบว่าประชาชนส่วนใหญ่รับฟังในช่วงเช้า

การรับฟังเสียงตามสายช่วงเช้าของเกษตรกร (ตารางที่ 21) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 71.11) ฟังทั้งหมดที่เปิดการกระจายเสียงตามสาย ที่เหลือเป็นกลุ่มที่ฟังเพียงครั้งหนึ่งที่เปิดกระจายเสียง, กลุ่มที่ฟังเพียงเล็กน้อย และกลุ่มที่ไม่ได้ฟัง มีจำนวนพอ ๆ กัน

การรับฟังเสียงตามสายช่วงกลางวันของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดไม่ได้รับฟังในช่วงเวลานี้และไม่นิยมรับฟังด้วย เนื่องจากผู้ดำเนินการฯ ไม่ค่อยได้การกระจายเสียงตามสายในเวลากลางวัน ยกเว้นกรณีมีเหตุด่วนจึงจะมีการกระจายเสียงตามสาย

การรับฟังเสียงตามสายช่วงเย็นของเกษตรกร (ตารางที่ 21) พบว่าเกษตรกรจำนวน ร้อยละ 68.89 ไม่ได้ฟังการกระจายเสียงตามสายในช่วงเย็น และร้อยละ 19.44 ฟังเสียงตามสายในช่วงนี้ทั้งช่วงเวลาที่จัดรายการ นอกนั้นฟังเพียงเล็กน้อยหรือฟังเพียงครั้งหนึ่งที่เปิดกระจายเสียง

การรับฟังเสียงตามสายช่วงหัวค่ำของเกษตรกร (ตารางที่ 21) พบว่า เกษตรกร จำนวนสองในสาม (ร้อยละ 63.89) รับฟังทั้งหมดที่เปิดการกระจายเสียงตามสายในช่วงหัวค่ำ แต่ก็มีเกษตรกรร้อยละ 20.00 ไม่ได้ฟังในช่วงนี้เลย นอกนั้นรับฟังเพียงครั้งหนึ่งหรือเพียงเล็กน้อยของที่เปิดกระจายเสียงตามสาย

ตารางที่ 19 แสดงปริมาณการรับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ตามเขตการเกษตร

ประเภทสื่อมวลชน	จำนวนเกษตรกรที่เปิดรับ เฉลี่ยวันต่อสัปดาห์ เฉลี่ยชั่วโมงต่อสัปดาห์		
	N = 180		
วิทยุโทรทัศน์	92.2	5.60	9.27
วิทยุ	67.2	5.00	6.25
หนังสือพิมพ์	39.4	3.02	1.47

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถตอบคำถามได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนร้อยละของเกษตรกรแยกตามความชัดเจนและปริมาณในการรับฟังเสียงตามสาย

รายการ ร้อยละ (N = 180)

ความชัดเจนในการรับฟังฯ

ฟังชัดเจนดี	66.11
ฟังชัดเจนพอใช้	22.78
ฟังไม่ชัดเจน	11.11

ปริมาณการรับฟังเสียงตามสาย

ฟังเกือบทุกครั้งที่เปิด	66.67
บางครั้งก็ฟังบางครั้งก็ไม่ได้ฟัง	33.33
ไม่ได้ฟัง	0

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายในช่วงเวลาต่าง ๆ

ระดับการรับฟังเสียงตามสาย	ร้อยละ (N = 180)
<u>ช่วงเวลาเช้า</u>	
ฟังทั้งหมดที่เปิด	71.67
ฟังครึ่งหนึ่งที่เปิด	10.00
ฟังเล็กน้อย	6.66
ไม่ได้ฟัง	11.67
<u>ช่วงเวลาเย็น</u>	
ฟังทั้งหมดที่เปิด	19.44
ฟังครึ่งหนึ่งที่เปิด	5.00
ฟังเล็กน้อย	6.67
ไม่ได้ฟัง	68.89
<u>ช่วงเวลาหัวค่ำ</u>	
ฟังทั้งหมดที่เปิด	63.89
ฟังครึ่งหนึ่งที่เปิด	10.56
ฟังเล็กน้อย	5.55
ไม่ได้ฟัง	20.00

หมายเหตุ เกษตรกรตอบได้เกิน 1 ช่วง

สภาพการทำงานขณะรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 22) พบว่า ขณะที่เกษตรกรรับฟังเสียงตามสายจะทำงานอย่างอื่นไปด้วยเกือบทั้งสิ้น (มากกว่าร้อยละ 80) ที่เหลือเพียงไม่ถึงร้อยละ 20 นั้น รับฟังเสียงตามสายโดยไม่ได้ทำภาระกิจอย่างอื่นเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยผู้ฟังในเขตเทศบาลโดย ธนพล (2525 : 39) ที่พบว่า ผู้รับฟังส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.70) ปฏิบัติภาระอื่นพร้อมไปด้วย

สภาพเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 22) พบว่า ขณะรับฟังเกษตรกรจำนวนร้อยละ 69.44 จะตั้งใจฟังเสมอ ที่เหลือนั้นจะตั้งใจฟังเป็นบางครั้ง

สภาพความเข้าใจต่อการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 22) เกษตรกรจำนวนร้อยละ 76.67 เข้าใจเรื่องที่ฟังจากเสียงตามสายเป็นอย่างดี นอกนั้นเข้าใจเรื่องที่ฟังจากเสียงตามสายได้บ้างไม่ได้บ้าง

สภาพเสียงรบกวนขณะรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 22) มีเกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งที่ตอบว่าขณะรับฟังเสียงตามสายมีเสียงอื่น ๆ จากบริเวณรอบบ้านของตนมารบกวนอยู่บ้าง ส่วนเกษตรกรอีกเกือบครึ่งหนึ่งตอบว่าไม่มีเสียงอื่นใดมารบกวนขณะที่รับฟังเสียงตามสายจะมีก็เพียงน้อยรายที่ขณะรับฟังมีเสียงอื่นมารบกวนอยู่เสมอ

การร่วมติ-ชมการกระจายเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 22) พบว่า มีเกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งที่ไม่ว่างใจที่จะเข้าร่วมติ-ชมการกระจายเสียงตามสายในหมู่บ้านของตนดีหรือไม่ อีกร้อยละ 46.11 เป็นกลุ่มที่ไม่กล้าเข้าร่วมติ-ชมการกระจายเสียงตามสายอย่างแน่นอน นอกนั้นเป็นกลุ่มที่ระบุว่ายินดีเข้าร่วมติ-ชมการกระจายเสียงตามสายถ้าหากผู้ดำเนินการฯ ได้มีการประกาศออกมา เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่ศึกษาผู้ฟังในเขตเทศบาลโดย ธนพล (2525 : 40) ที่พบว่า มีกลุ่มที่ยินดีเข้าร่วมติ-ชมมากกว่า ซึ่งมีถึงร้อยละ 44.11

การนำเรื่องที่ฟังไปแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นของเกษตรกร (ตารางที่ 22) เกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งระบุว่าเคยนำเรื่องที่ฟังจากเสียงตามสายไปแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นบ้าง และมีเกษตรกรร้อยละ 40.55 ที่ไม่เคยนำเรื่องที่ฟังไปแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นเลย แต่ก็มีอยู่บ้างที่

ตารางที่ 22 สภาพการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร

รายการ	ร้อยละ (N = 180)
<u>สภาพการทำงานขณะรับฟังฯ</u>	
ทำงานอย่างอื่นไปด้วยเสมอ	42.22
ทำงานอย่างอื่นเป็นบางครั้ง	39.45
ฟังอย่างเดียว	18.33
<u>การตั้งใจฟังเสียงตามสาย</u>	
ตั้งใจฟังเสมอ	69.44
ตั้งใจฟังบางครั้ง	28.89
ไม่ตั้งใจฟัง	1.67
<u>สภาพความเข้าใจต่อการรับฟังฯ</u>	
เข้าใจเรื่องที่ฟังเป็นส่วนมาก	76.67
เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง	22.22
ไม่เข้าใจเป็นส่วนใหญ่	1.11
<u>สภาพเสียงรบกวนขณะรับฟังฯ</u>	
ไม่มีเสียงอื่นมารบกวน	45.56
มีเสียงอื่นรบกวนอยู่บ้าง	50.00
มีเสียงมารบกวนอยู่เสมอ	4.44
<u>การร่วมติ-ชมการกระจายเสียงฯ</u>	
ยินดีเข้าร่วม	23.89
ไม่แน่ใจ	50.00
ไม่เข้าร่วม	26.11
<u>การแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่น</u>	
แนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นบ่อย ๆ	8.89
บางครั้งก็แนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นบ้าง	50.56
ไม่เคยแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่น	40.55

แนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นบ่อย ๆ แตกต่างกับงานวิจัยในเขตเทศบาลโดย ธนพล (2525 : 49) ที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่(ร้อยละ 68.50) ไม่ได้นำไปแนะนำ-พูดคุยต่อกับผู้

ความรู้สึกว่าความน่ารังเกียจเสียงตามสายของเกษตรกร (ตารางที่ 23) พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (มากกว่าร้อยละ 80) ตอบว่าไม่ได้รู้สึกว่าคุณเสียงที่กระจายตามลำโพงเลย ส่วนเกษตรกรอีกร้อยละ 15.56 ระบุว่ารู้สึกว่าคุณเป็นบางครั้ง นอกจากนี้มีส่วนน้อย (ร้อยละ 3.33) ตอบว่ารู้สึกว่าคุณเอามาก ๆ

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินการเสียงตามสาย(ตารางที่ 23) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่(เกือบร้อยละ 80) รู้สึกชอบการดำเนินการเสียงตามสายที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน นอกนั้นรู้สึกเฉย ๆ ต่อการดำเนินการเสียงตามสาย แทบจะไม่มีใครที่รู้สึกไม่ชอบต่อการดำเนินการเสียงตามสายในหมู่บ้านของตน ผลการวิจัยนี้แตกต่างกับงานวิจัยผู้ฟังในเขตเทศบาลโดย ธนพล (2525 : 41) ที่พบว่า ประชาชนมีทัศนคติที่ชอบการกระจายเสียงตามสายเพียงร้อยละ 60.30

ระดับความรู้ทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสาย หมายถึงความรู้ในเรื่อง อนามัย การปกครอง การศึกษา การเกษตร ที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสาย โดยพบว่า ประมาณหนึ่งในสาม(ร้อยละ 36.67) ตอบว่าได้รับความรู้ทั่วไปจากเสียงตามสายในระดับปานกลาง ที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 45 ได้รับความรู้ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด โดยมีเพียงประมาณร้อยละ 18 ที่ระบุว่าตนได้รับความรู้ในระดับมาก(ร้อยละ 14.44) ถึงมากที่สุด(ร้อยละ 3.89) ตามตารางที่ 24 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย(มากที่สุดถึงน้อยที่สุด 5-1) เท่ากับ 2.73 หมายความว่า โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรได้รับความรู้ทั่วไปในระดับปานกลาง

ระดับการนำความรู้ทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 24) เกษตรกรค่อนข้างมากระบุว่านำความรู้ทั่วไปไปใช้ประโยชน์ได้น้อย (ร้อยละ 43.89) ซึ่งพอ ๆ กับกลุ่มของเกษตรกรที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง(ร้อยละ 38.89) ส่วนเกษตรกรที่เหลือ(ร้อยละ 17.23) เป็นกลุ่มที่นำไปใช้ประโยชน์มาก

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.74 หมายความว่า เกษตรกรนำความรู้ทั่วไปไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 23 ความรู้สึกและทัศนคติของเกษตรกรต่อการรับฟังเสียงตามสาย

รายการ	ร้อยละ (N = 180)
<u>ความรู้สึกรำคาญขณะรับฟังฯ</u>	
ไม่รู้สึกรำคาญ	81.11
บางครั้งรู้สึกรำคาญ	15.56
รู้สึกรำคาญมาก	3.33
<u>ระดับทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินการฯ</u>	
ชอบมาก	15.56
ชอบ	62.22
เฉย ๆ	20.00
ไม่ชอบ	2.22
ไม่ชอบเอาเสียเลย	0.00

ตารางที่ 24 ระดับความรู้ทั่วไปที่เกษตรกรได้รับและนำไปใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ (N = 180)
ระดับความรู้ทั่วไปที่เกษตรกรได้รับ	
ได้รับความรู้มากที่สุด	3.89
ได้รับความรู้มาก	14.44
ได้รับความรู้ปานกลาง	36.67
ได้รับความรู้น้อย	33.89
ได้รับความรู้น้อยที่สุด	11.11
ระดับการนำความรู้ทั่วไปที่เกษตรกรได้รับไปใช้ประโยชน์	
นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด	2.78
นำไปใช้ประโยชน์มาก	14.44
นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง	38.89
นำไปใช้ประโยชน์น้อย	34.45
นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด	9.44

ระดับความรู้เรื่องการเกษตรที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสาย (ตารางที่ 25) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะหมู่บ้านที่มีการเสนอเนื้อหาความรู้เรื่องการเกษตร ซึ่งมี 11 หมู่บ้าน รวมเกษตรกรที่ศึกษา 165 คน พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 44.22) ได้รับความรู้เรื่องการเกษตรในระดับปานกลาง ร้อยละ 37.56 ได้รับความรู้ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด นอกนั้น (ร้อยละ 18.22) เป็นกลุ่มที่ได้รับความรู้ในระดับมากถึงมากที่สุด

การนำความรู้เรื่องการเกษตรที่เกษตรกรได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะหมู่บ้านที่มีการเสนอเนื้อหาความรู้เรื่องการเกษตร ซึ่งมี 11 หมู่บ้าน รวมเกษตรกรที่ศึกษา 165 คน พบว่า ร้อยละ 41.89 นำความรู้เรื่องการเกษตรไปใช้ประโยชน์ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ซึ่งพอ ๆ กับกลุ่มของเกษตรกรที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง (ร้อยละ 39.33) ส่วนเกษตรกรที่เหลือ (ร้อยละ 18.77) เป็นกลุ่มที่นำความรู้เรื่องการเกษตรไปใช้ประโยชน์มากถึงมากที่สุด ตามตารางที่ 25

ความคิดเห็นของเกษตรกรเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ด้านอื่น ๆ (ที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพเกษตร) โดยใช้เสียงตามสาย (ตารางที่ 26) พบว่า มีเกษตรกรจำนวนประมาณสองในสามที่ออกความคิดเห็น เกษตรกรนอกนั้นไม่ออกความคิดเห็น สำหรับความคิดเห็นของเกษตรกรเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ด้านอื่น ๆ โดยใช้เสียงตามสายนั้น เรียงตามหัวข้อที่เกษตรกรออกความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

1. ควรให้ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัยผ่านเสียงตามสายมาก ๆ
2. ควรให้ความรู้ทางด้านการปกครองผ่านเสียงตามสายมาก ๆ
3. ควรให้ความรู้ทางด้านการศึกษาผ่านเสียงตามสายมาก ๆ
4. กระจายเสียงอย่างเดิมคืออยู่แล้ว

ตารางที่ 25 ระดับความรู้เรื่องการเกษตรที่เกษตรกรได้รับและนำไปใช้ประโยชน์

รายการ	ร้อยละ (N = 180)
ระดับความรู้เรื่องการเกษตรที่เกษตรกรได้รับ	
ได้รับความรู้มากที่สุด	6.11
ได้รับความรู้มาก	12.11
ได้รับความรู้ปานกลาง	44.22
ได้รับความรู้น้อย	24.22
ได้รับความรู้น้อยที่สุด	13.34
ระดับการนำความรู้เรื่องการเกษตรที่เกษตรกรได้รับไปใช้ประโยชน์	
นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด	6.11
นำไปใช้ประโยชน์มาก	12.66
นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง	39.33
นำไปใช้ประโยชน์น้อย	26.11
นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด	15.78

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่ออกความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่
ด้านอื่น

ลักษณะความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร	ร้อยละ
ไม่ออกความคิดเห็น	56	31.11
ออกความคิดเห็น	124	68.89
1. ควรให้ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัย	74	41.11
2. ควรให้ความรู้ทางด้านการปกครอง	66	36.66
3. ควรให้ความรู้ทางด้านการศึกษา	61	33.88
4. กระจายเสียงอย่าง เดิมดีอยู่แล้ว	58	32.22

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถออกความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ข้อ

ความคิดเห็นของเกษตรกรเพื่อปรับปรุงอาชีพการเกษตรโดยใช้เสียงตามสาย พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดออกความคิดเห็น (เกินร้อยละ 80) มีบางส่วนเท่านั้นที่ไม่ออกความคิดเห็น (ตารางที่ 27) สำหรับความคิดเห็นของเกษตรกรเพื่อปรับปรุงอาชีพการเกษตรโดยใช้เสียงตามสายนั้น เรียงตามหัวข้อที่เกษตรกรออกความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

1. ควรให้ความรู้ทางด้านเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพการเกษตรภายในหมู่บ้านผ่านเสียงตามสาย
2. ควรให้ความรู้ทางด้านเกษตรผ่านเสียงตามสายมาก ๆ
3. กระจายเสียงอย่างเดิมดีอยู่แล้ว
4. ควรให้เจ้าหน้าที่เกษตรมาพูดและแนะนำเรื่องการเกษตรผ่านเสียงตามสาย

ความคิดเห็นของเกษตรกรเพื่อปรับปรุงอาชีพอื่นโดยใช้เสียงตามสาย พบว่ามีเกษตรกรจำนวนครึ่งหนึ่งที่ไม่ออกความคิดเห็น (ตารางที่ 27) สำหรับเกษตรกรอีกครึ่งหนึ่งที่ออกความคิดเห็นนั้น มีดังนี้ (เรียงตามหัวข้อที่เกษตรกรออกความคิดเห็นจากมากไปน้อย)

1. แนะนำอาชีพอะไรก็ได้ที่เหมาะสม
2. กระจายเสียงอย่างเดิมดีอยู่แล้ว
3. ประกาศข่าวรับสมัครงาน
4. แนะนำงานจักสาน
5. แนะนำงานก่อสร้าง

เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลจำนวนเกษตรกรที่ได้แสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาต่อเรื่องต่าง ๆ ผ่านสื่อเสียงตามสาย พบว่า มีร้อยละ 84 ที่แสดงความคิดเห็นในด้านอาชีพเกษตร สองในสามเป็นด้านความอยู่ทั่วไป หนึ่งในสองเป็นด้านอาชีพอื่น ๆ แสดงว่าเกษตรกรในชนบทได้ให้ความสำคัญกับเรื่องอาชีพเกษตรของตน มากกว่าเรื่องอื่น ๆ

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่ออกความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงอาชีพ

ลักษณะความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร	ร้อยละ N = 180
อาชีพการเกษตร		
ไม่ออกความคิดเห็น	28	15.56
ออกความคิดเห็น	152	84.44
1. ควรให้ความรู้การเกษตรที่เหมาะสม	74	41.11
2. ควรให้ความรู้การเกษตรมาก ๆ	43	23.88
3. ให้ความรู้อย่างเต็มที่แล้ว	20	11.11
4. เจ้าหน้าที่เกษตรมาพูดผ่านเสียงตามสาย	17	9.44
อาชีพอื่น ๆ		
ไม่ออกความคิดเห็น	92	51.11
ออกความคิดเห็น	88	48.89
1. แนะนำอาชีพอะไรก็ได้ที่เหมาะสม	48	26.77
2. กระจายเสียงอย่างเต็มที่อยู่แล้ว	26	14.44
3. ประกาศข่าวรับสมัครงาน	5	2.88
4. แนะนำงานจักสาน	5	2.88
5. แนะนำงานก่อสร้าง	4	2.44

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถออกความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ข้อ

ความต้องการสาระความรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดออกความคิดเห็น (มากกว่าร้อยละ 90) มีเกษตรกรเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ไม่ออกความคิดเห็น (ตารางที่ 28) สำหรับความต้องการสาระความรู้ด้านการเกษตรของเกษตรกร เรียงตามหัวข้อที่เกษตรกรต้องการจากมากไปน้อยดังนี้

1. ความรู้เรื่องการตลาดทางการเกษตร
2. ความรู้เรื่องการทำจัดศัตรู-โรคพืช
3. ความรู้เรื่องปุ๋ย
4. ความรู้เรื่องพันธุ์พืช
5. ความรู้เรื่องการใช้สารเคมี
6. ไม่ต้องการสาระความรู้
7. ความรู้เรื่องการเก็บเกี่ยว

ความต้องการสาระความรู้ด้านอื่น ๆ ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ออกความคิดเห็น (เกือบร้อยละ 90) มีเกษตรกรเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ไม่ออกความคิดเห็น (ตารางที่ 28) สำหรับความต้องการสาระความรู้ด้านอื่น ๆ ของเกษตรกร เรียงตามหัวข้อที่เกษตรกรต้องการจากมากไปน้อยดังนี้

1. ไม่ต้องการสาระความรู้
2. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับอนามัย อาทิจ การรักษาสุขภาพร่างกาย โภชนาการ การ
ใช้ยา เป็นต้น
3. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับการปกครอง อาทิจ การเลือกตั้ง ประชาธิปไตย

จากความคิดเห็นของเกษตรกรที่เสนอถึงความต้องการสาระความรู้ต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่(ร้อยละ 75)ต้องการความรู้ทางเกษตรที่ตนเองเห็นว่าสำคัญหรือสอดคล้องต่อท้องถิ่น ร้อยละ 32 ต้องการความรู้ในด้านอื่น ๆ โดยสนใจเรื่องสุขภาพอนามัยมากกว่าเรื่องอื่น ซึ่งสอดคล้องกับการเสนอความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่โดยใช้สื่อเสียงตามสาย แสดงให้เห็นว่า ในการพัฒนาชนบท ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพมีความสำคัญสูงต่อประชาชน

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนร้อยละของเกษตรกรที่ต้องการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ

ลักษณะความคิดเห็น	จำนวนเกษตรกร	ร้อยละ
ความรู้ด้านการเกษตร		
ไม่ออกความคิดเห็น	15	8.33
ออกความคิดเห็น	165	91.67
1. ไม่ต้องการสาระความรู้	31	17.22
2. เรื่องการตลาดทางการเกษตร	87	48.33
3. เรื่องการกำจัดศัตรู-โรคพืช	80	44.44
4. เรื่องปุ๋ย	71	39.44
5. เรื่องพันธุ์	44	24.44
6. เรื่องการใช้สารเคมี	37	20.55
7. เรื่องการเก็บเกี่ยว	26	14.44
ความรู้ด้านอื่น ๆ		
ไม่ออกความคิดเห็น	20	11.11
ออกความคิดเห็น	160	88.89
1. ไม่ต้องการสาระความรู้	113	62.77
2. เรื่องเกี่ยวกับอนามัย	38	21.11
3. เรื่องเกี่ยวกับการปกครอง	14	7.77
4. เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา	6	3.33

หมายเหตุ เกษตรกรสามารถออกความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อมูลเปรียบเทียบตามสถานเขตการเกษตร

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ดำเนินการฯและการดำเนินการเสี่ยงตามสาย

เนื่องจากจำนวนหมู่บ้านและผู้ดำเนินการฯที่ศึกษามีไม่มากนัก ดังนั้นการเปรียบเทียบควมแตกต่างของข้อมูลที่เป็นทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรผลในแต่ละเขตการเกษตร ในเชิงสถิติวิเคราะห์อาจไม่ชัดเจนและเด่นชัดลงไปได้ (ตารางที่ 29) แต่พอสรุปได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ดำเนินการฯในแต่ละเขตการเกษตรไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนัก หรือโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเสี่ยงตามสายในสภาพทั่วไปนั้น ก็ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก ยกเว้นในเรื่องปริมาณการแนะนำช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่รัฐบาล ที่ในแต่ละเขตการเกษตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่า ปริมาณการแนะนำช่วยเหลือของครูในหมู่บ้านจากเขตเกษตรไม่หนาแน่นมีปริมาณการแนะนำหรือช่วยเหลือผู้ดำเนินการฯ มากกว่าครูในหมู่บ้านจากเขตเกษตรหนาแน่น

ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการรับมือเสี่ยงตามสายของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบกิจการเกษตรเต็มเวลา (full time) มีเพียง 13 ราย (ร้อยละ 7.2) ที่ประกอบกิจการเกษตรเสริมอาชีพอื่น (part time) การประกอบกิจการเกษตรของเกษตรกรเป็นกิจกรรมทางด้านพืชเกือบทั้งหมด โดยในเขตการเกษตรหนาแน่นเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 82.2) ทำนาและปลูกหอม นอกนั้น ทำนาและปลูกกระเทียม ทำสวนไม้ผล ตามลำดับ ส่วนในเขตการเกษตรไม่หนาแน่นเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.7) ทำนาและปลูกพืชไร่ในช่วงหลังการเก็บเกี่ยว นอกนั้น ปลูกข้าวโพดฝักอ่อน (ร้อยละ 13.3) ปลูกอ้อย (ร้อยละ 7.7) และอื่น ๆ

ปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนอื่นของเกษตรกร (ตารางที่ 30) เกษตรกรในแต่ละเขตการเกษตร เปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่นมีปริมาณการเปิดรับสื่อวิทยุกระจายเสียงมากกว่าเกษตรกรในเขตเกษตรหนาแน่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาระหว่างสื่อวิทยุโทรทัศน์กับวิทยุกระจายเสียง จะพบว่าเกษตรกรในเขตเกษตรหนาแน่นเปิดรับวิทยุโทรทัศน์สูงกว่าวิทยุกระจายเสียงแต่เกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่นเปิดรับวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าในพื้นที่ที่ล่าหลังสื่อวิทยุกระจายเสียงยังคงเป็นสื่อมวลชนที่ประชาชนให้ความ

ตารางที่ 29 แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่าง ๆ ตามเขตการเกษตร

ตัวแปร	เขตการเกษตร		ค่าสถิติ-t-test	ระดับนัยสำคัญ
	หนาแน่น	ไม่หนาแน่น		
อายุของผู้ดำเนินการฯ (ปี)	46.20	47.70	- 0.3585	0.3631
อายุการทำงานของผู้ดำเนินการฯ (ปี)	5.00	5.30	- 0.1729	0.4328
คะแนนผลการประเมินประสิทธิภาพ- การดำเนินการเสี่ยงตามสาย	28.50	27.83	- 0.3686	0.3602
ปริมาณเนื้อหาที่นำเสนอผ่านเสียงตามสาย				
ข่าวทั่วไปในหมู่บ้าน	4.25	3.91	0.5500	0.5950
สาระความรู้	2.79	3.39	- 1.3179	0.1085
- การปกครอง	3.66	4.08	- 1.0700	0.3090
- อนามัย	3.50	3.41	0.1500	0.8860
- การเกษตร	2.25	3.08	- 1.1400	0.2820
- การศึกษา	1.75	3.00	- 1.6600	0.1280
ปริมาณการแนะนำช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่รัฐบาล				
นายอำเภอ	2.16	2.66	- 0.4829	0.3198
ปลัดอำเภอ	2.16	3.00	- 0.7143	0.2457
พัฒนากร	1.00	2.00	- 0.8660	0.2034
อำนวยการตำบล	3.00	4.00	- 1.1182	0.1448
เกษตรตำบล	1.75	3.33	- 1.8002	0.0510
ครูในหมู่บ้าน	1.33	3.33	- 2.8604	0.0084 *

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 30 แสดงปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนของเกษตรกรตามเขตการเกษตร

ประเภทสื่อมวลชน	เขตการเกษตร		ค่าสถิติ-t-test	ระดับนัยสำคัญ
	หนาแน่น	ไม่หนาแน่น		
(หน่วยเป็นวันต่อสัปดาห์)				
วิทยุโทรทัศน์	5.80	5.51	0.9300	0.3560
วิทยุกระจายเสียง	4.59	5.45	- 2.2900	0.0240 *
หนังสือพิมพ์	3.34	2.70	1.2600	0.2110
(หน่วยเป็นชั่วโมงต่อสัปดาห์)				
วิทยุโทรทัศน์	10.20	9.09	1.2200	0.2250
วิทยุกระจายเสียง	5.24	8.11	- 2.2500	0.0260 *
หนังสือพิมพ์	1.42	1.51	- 0.3400	0.7310
(จำนวนร้อยละของเกษตรกรที่เปิดรับสื่อมวลชน)				
วิทยุโทรทัศน์	83.00	83.00	-	-
วิทยุกระจายเสียง	64.00	57.00	-	-
หนังสือพิมพ์	44.00	27.00	-	-

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

นิยมสูงอยู่ แม้ว่าในปัจจุบันสื่อวิทยุโทรทัศน์จะเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้นก็ตาม ทั้งนี้คงเป็นเพราะเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์มีราคาไม่สูง เกษตรกรที่รายได้ไม่สูงพอจึงมีกำลังซื้อได้ แต่ราคาอาจจะเกินกำลังซื้อของเกษตรกรบางกลุ่มก็ได้ ส่วนสื่อหนังสือพิมพ์นั้น พบว่าเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์จากเขตเกษตรหนาแน่นมีจำนวนมากกว่าถึงเกือบเท่าตัวของเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์จากเขตเกษตรไม่หนาแน่น

เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรตามเขตการเกษตร

(ตารางที่ 31) โดยส่วนใหญ่แล้วพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเขตการเกษตร ยกเว้นเรื่องความชัดเจนในการรับฟังช่วงเวลาที่นิยมรับฟัง การตั้งใจฟัง ความเข้าใจ ทักษะติดต่อการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร และการได้รับความรู้เรื่องทั่วไปจากการฟังรวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเขตการเกษตร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

เกษตรกรในเขตเกษตรหนาแน่น มีแนวโน้มที่รับฟังเสียงตามสายได้ชัดเจนกว่าเกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่น (ตารางที่ 31 หน้า 84) อาจแสดงว่าสภาพเสียงตามสายในเขตเกษตรหนาแน่นมีทุนทรัพย์ซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพมากกว่า และ/หรือมีการจัดการเทคนิคเสียงเพื่อการรับฟังที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเสียงตามสายในเขตเกษตรไม่หนาแน่น

ช่วงเวลาที่เกษตรกรนิยมรับฟังเสียงตามสาย คือช่วงเช้า ร่องลงมาได้แก่ ช่วงหัวค่ำ (ตั้งแต่เวลา 18.01 น. เป็นต้นไป) ช่วงเย็น ตามลำดับ โดยช่วงเย็นนั้น เกษตรกรที่นิยมรับฟังในช่วงนี้ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรในเขตเกษตรหนาแน่น หรือในทางกลับกันเกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่น ไม่นิยมรับฟังเสียงตามสายในช่วงเวลาเย็น (ตารางที่ 31 หน้า 84) เมื่อพิจารณาช่วงเวลาที่ผู้ดำเนินการฯ ในเปิดการกระจายเสียงตามสาย พบว่าทั้งสองเขตการเกษตร เปิดกระจายเสียงในช่วงเวลาเช้ามากที่สุด ส่วนช่วงเย็นและช่วงหัวค่านั้น เขตเกษตรหนาแน่นเปิดช่วงหัวค่ำสูงกว่าซึ่งสอดคล้องกับความนิยมของเกษตรกรผู้รับฟังอยู่แล้ว แต่เขตเกษตรไม่หนาแน่นเปิดช่วงเย็นสูงกว่าช่วงหัวค่ำ ซึ่งขัดกับความนิยมของเกษตรกรผู้รับฟังที่ไม่นิยมรับฟังในช่วงเย็น ในส่วนนี้เสียงตามสายในเขตเกษตรไม่หนาแน่นอาจแก้ไขโดยการเลื่อนเวลาการกระจายเสียงในช่วงเย็นให้ช้าลงไปเป็นช่วงหัวค่ำบ้างก็ได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับความนิยมของเกษตรกรผู้รับฟัง

นอกจากนี้ยังพบว่าเกษตรกรในเขตการเกษตรหนาแน่น ขณะรับฟังเสียงตามสายมีความตั้งใจสูงกว่าเกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่น อาจะหมายความว่าเกษตรกรที่มีกิจกรรม

การเกษตรสูงจะมีความสนใจตั้งใจรับความรู้และข่าวสารสูงกว่าเกษตรกรที่มีกิจกรรมการเกษตรต่ำกว่า และยังสอดคล้องต่อไปอีกว่า เกษตรกรในเขตเกษตรหนาแน่นรู้สึกเข้าใจเรื่องที่ได้รับฟังจากเสียงตามสายได้สูงกว่าเกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่น (ตารางที่ 31 หน้า 85) นอกจากนี้ในภาพรวมของทัศนคติที่มีต่อเสียงตามสายในหมู่บ้าน ยังพบว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีคือชอบหรือพอใจต่อเสียงตามสายมากนั้นเป็นเกษตรกรจากเขตเกษตรหนาแน่นมากกว่าเกษตรกรจากเขตเกษตรไม่หนาแน่น (ตารางที่ 31 หน้า 86) อาจเนื่องจากเกษตรกรในเขตเกษตรไม่หนาแน่นได้รับฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจน จึงเกิดความรำคาญหรือฟังแล้วไม่อาจติดตามเนื้อหาได้ต่อเนื่อง นอกจากนี้ก็สอดคล้องกับการวิเคราะห์ความตั้งใจฟังเสียงตามสายของเกษตรกรในตอนต้นของย่อหน้านี้ จากเหตุผลดังกล่าวได้สนับสนุนการวิเคราะห์ (ตารางที่ 31 หน้า 86) ที่ว่าเกษตรกรจากเขตเกษตรหนาแน่นได้รับความรู้เรื่องทั่วไป และมีการนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์สูงกว่าเกษตรกรจากเขตเกษตรไม่หนาแน่นอีกด้วย ซึ่งน่าจะเป็นผลต่อเนื่องตามกันมาจากการที่เกษตรกรจากเขตเกษตรหนาแน่นได้รับฟังเสียงตามสายอย่างชัดเจนดี

ความต้องการความรู้ทางเกษตรของแต่ละเขต พบว่าเกษตรกรจากเขตเกษตรหนาแน่นต้องการความรู้เรื่องการตลาดเกษตรสูงสุดและการกำจัดศัตรูพืช-โรคพืช รองลงมาได้แก่ บัญย การใช้สารเคมี ตามลำดับ ส่วนเกษตรกรจากเขตเกษตรไม่หนาแน่นต้องการเรื่องบัญชีสูงสุด รองลงมาได้แก่ การตลาดเกษตร พันธุ์พืช การใช้สารเคมี ตามลำดับ

ถ้าจะมองในสภาพรวมแล้ว อาจสรุปได้ว่าเสียงตามสายในหมู่บ้านจากเขตเกษตรหนาแน่นมีประสิทธิภาพดีกว่าเสียงตามสายในหมู่บ้านจากเขตเกษตรไม่หนาแน่น สาเหตุหนึ่ง น่าจะเป็นเพราะสภาพทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านจากเขตเกษตรหนาแน่นที่ดีกว่า และ/หรือเป็นเพราะหมู่บ้านจากเขตเกษตรหนาแน่นได้รับสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการติดต่อสื่อสารระดับชุมชนและตัวเกษตรกรเอง อาทิ ความเจริญของส่วนกลางและ/หรือสื่อมวลชนที่ไหลเข้ามา เพราะจากการศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับสื่อมวลชน ของเกษตรกรในแต่ละเขตการเกษตร พบว่ามีเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุจากเขตเกษตรหนาแน่นจำนวนมากกว่าเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์และฟังวิทยุจากเขตเกษตรไม่หนาแน่น

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรตามเขตการเกษตร

พฤติกรรมกรรรับฟังเสียงตามสาย ของเกษตรกร	เขตการเกษตร		ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
	หนาแน่น (ร้อยละ)	ไม่หนาแน่น (ร้อยละ)		
<u>ความชัดเจนในการรับฟังฯ</u>			7.5005	0.0235 *
ฟังชัดเจนดี	74.44	57.78		
ฟังชัดเจนพอใช้	20.00	25.55		
ฟังไม่ชัดเจน	5.56	16.67		
<u>ปริมาณการรับฟังเสียงตามสาย</u>			0.0000	1.0000
ฟังเกือบทุกครั้งที่เปิด	66.67	66.67		
ฟังบางครั้ง	33.33	33.33		
ไม่ได้ฟัง	0.00	0.00		
<u>การรับฟังฯในช่วงเช้า</u>			7.0306	0.0709
ฟังทั้งหมดที่เปิด	75.55	67.78		
ฟังครึ่งหนึ่งที่เปิด	12.22	7.78		
ฟังเล็กน้อย	6.67	6.66		
ไม่ได้ฟัง	5.56	17.78		
<u>การรับฟังฯในช่วงเย็น</u>			49.3400	0.0000 *
ฟังทั้งหมดที่เปิด	37.78	1.10		
ฟังครึ่งหนึ่งที่เปิด	6.67	3.34		
ฟังเล็กน้อย	10.00	3.34		
ไม่ได้ฟัง	45.55	92.22		
<u>การรับฟังฯในช่วงหัวค่ำ</u>			5.1569	0.1207
ฟังทั้งหมดที่เปิด	58.89	68.89		
ฟังครึ่งหนึ่งที่เปิด	10.00	11.11		
ฟังเล็กน้อย	4.44	6.67		
ไม่ได้ฟัง	26.67	13.33		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 31 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรรับฟังเสียงตามสาย ของเกษตรกร	เขตการเกษตร		ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
	หนาแน่น (ร้อยละ)	ไม่หนาแน่น (ร้อยละ)		
<u>สภาพการทำงานขณะรับฟังฯ</u>			1.1733	0.5562
ทำงานอย่างอื่นไปด้วยเสมอ	44.44	40.00		
ทำงานอย่างอื่นเป็นบางครั้ง	35.56	43.33		
ฟังอย่างเดียว	20.00	16.67		
<u>การตั้งใจฟังเสียงตามสาย</u>			12.7587	0.0017 *
ตั้งใจฟังเสมอ	81.11	57.78		
ตั้งใจฟังบางครั้ง	18.89	38.89		
ไม่ตั้งใจฟัง	0.00	3.33		
<u>สภาพความเข้าใจต่อการรับฟังฯ</u>			15.5072	0.0004 *
เข้าใจเรื่องที่ฟังเป็นส่วนมาก	88.89	64.45		
เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง	11.11	33.33		
ไม่เข้าใจเป็นส่วนใหญ่	0.00	2.22		
<u>สภาพเสียงรบกวนขณะรับฟังฯ</u>			0.0932	0.9545
ไม่มีเสียงอื่นมารบกวน	44.45	46.67		
มีเสียงอื่นรบกวนอยู่บ้าง	51.11	48.89		
มีเสียงมารบกวนอยู่เสมอ	4.44	4.44		
<u>การร่วมติ-ชมการกระจายเสียงฯ</u>			5.7967	0.0551
ยินดีเข้าร่วม	23.33	24.45		
ไม่แน่ใจ	57.78	42.22		
ไม่เข้าร่วม	18.89	33.33		
<u>การแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่น</u>			0.0246	0.9877
แนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นบ่อย ๆ	8.89	8.89		
แนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นบางครั้ง	50.00	51.11		
ไม่เคยแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่น	41.11	40.00		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 31 (ต่อ)

พฤติกรรมการรับฟังเสียงตามสาย ของเกษตรกร	เขตการ เกษตร		ค่าสถิติ (χ^2)	ระดับนัยสำคัญ
	หนาแน่น (ร้อยละ)	ไม่หนาแน่น (ร้อยละ)		
<u>ความรู้สึกว่าความระบับฟังฯ</u>			0.0000	1.0000
ไม่รู้สึกรำคาญ	81.11	81.11		
บางครั้งรู้สึกรำคาญ	15.56	15.56		
รู้สึกรำคาญมาก	3.33	3.33		
<u>ระดับทัศนคติของ เกษตรกรต่อการดำเนินการฯ</u>			15.5682	0.0004 *
ชอบ	90.00	65.56		
เฉย ๆ	8.88	31.11		
ไม่ชอบ	1.11	3.33		
<u>ระดับความรู้การ เกษตรที่ได้รับฯ</u>			5.5973	0.0609
มาก	10.67	24.44		
ปานกลาง	50.66	38.89		
น้อย	38.67	36.67		
<u>ระดับการนำความรู้การ เกษตรไปใช้ฯ</u>			0.0216	0.9892
มาก	41.33	42.22		
ปานกลาง	40.00	38.89		
น้อย	18.67	18.89		
	(ค่าเฉลี่ย)	(ค่าเฉลี่ย)	(t-test)	
<u>ระดับความรู้ทั่วไปที่ได้รับฯ</u>	2.85	2.61	2.2300	0.0270 *
<u>ระดับการนำความรู้ทั่วไปไปใช้ฯ</u>	2.88	2.61	2.4000	0.0170 *

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1. ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสียงตามสายของเจ้าหน้าที่ระดับตำบล มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปัจจัยบางประการต่าง ๆ ดังนี้ อายุการทำงานของผู้ดำเนินการเสียงตามสาย การเปิดรับสื่อมวลชนของผู้ดำเนินการเสียงตามสาย และการสนับสนุนข้อมูล/ข่าวสารจากองค์กรภายนอก แต่มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุการทำงานของผู้ใหญ่บ้าน ทดสอบสมมติฐานโดยวิธี Spearman's Rank Correlation (One - tailed Test) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบนัยสำคัญด้วยค่า-t-test

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 32) พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสียงตามสายของเจ้าหน้าที่ระดับตำบล มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการสนับสนุนข่าวสาร/ข้อมูลจากองค์กรภายนอก กล่าวคือ หมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนข่าวสาร/ข้อมูลจากองค์กรภายนอกสูง ประสิทธิภาพของการดำเนินการเสียงตามสายจะสูงตาม ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ระดับตำบลคงได้ให้ข่าวสาร/ข้อมูลแก่หมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานสูงในสายตาของเจ้าหน้าที่อยู่แล้ว นอกนั้น ไม่พบความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น

สมมติฐานข้อที่ 2 ทศนคติต่อการดำเนินการเสียงตามสาย ความรู้เรื่องทั่วไปและความรู้การเกษตรที่ได้รับ การนำความรู้เรื่องทั่วไปและความรู้การเกษตรไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสียงตามสายของเจ้าหน้าที่ระดับตำบล ทดสอบสมมติฐานโดยวิธี Spearman's Rank Correlation (One - tailed Test) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบนัยสำคัญด้วยค่า-t-test

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 33) พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการเสียงตามสายของเจ้าหน้าที่ระดับตำบล ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร แต่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ทศนคติต่อการดำเนินการเสียงตามสาย ความรู้เรื่องทั่วไปที่ได้รับ ความรู้การเกษตรที่ได้รับ และการนำความรู้การเกษตรที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร และ

ตารางที่ 32 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 (One - tailed Test)

ตัวแปรตาม	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ตัวแปรอิสระ	กับคะแนนประเมินผลประสิทธิภาพ
- อายุของผู้ดำเนินการฯ	- 0.3723
- ระยะเวลาการทำงาน ของผู้ดำเนินการ	- 0.1010
- ปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชน ของผู้ดำเนินการฯ	
1. วิทยุโทรทัศน์	0.1197
2. วิทยุ	0.4527
3. หนังสือพิมพ์	0.4076
- ปริมาณการสนับสนุนข่าวสาร- ข้อมูลจากองค์กรภายนอก	0.6118 *

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test

ตารางที่ 33 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 (One - tailed Test)

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ตัวแปรตาม	กับคะแนนประเมินผลประสิทธิภาพ
- ปริมาณการรับฟัง เสียงตามสายของเกษตรกร	0.4265
- ทศนคติต่อการรับฟัง เสียงตามสายของเกษตรกร	0.7290 **
- การได้รับความรู้ทั่วไปจาก เสียงตามสายของเกษตรกร	0.8199 **
- การนำความรู้ทั่วไป ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	0.6800 **
- การได้รับความรู้การเกษตร เสียงตามสายของเกษตรกร	0.8164 **
- การนำความรู้การเกษตร ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร	0.7569 **

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ที่ทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test

มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับมากพอสมควรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการนำความรู้เรื่องทั่วไปที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐานและตามกรอบแนวความคิดในการวิจัย น่าจะแสดงให้เห็นว่าการประเมินผลของเจ้าหน้าที่ระดับตำบลนั้น เป็นไปในลักษณะที่มีความเป็นจริงมาก เพราะเมื่อประเมินว่ามีการจัดการเสียงตามสายดี ก็พบว่าเกษตรกรได้รับความรู้สูงและมีการนำรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ในระดับสูง รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีอีกด้วย นอกจากนี้ ผลตามสมมติฐานนี้ยังชี้ให้เห็นว่าหากการจัดการเสียงตามสายดีก็เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรมาก จึงควรวางวิธีต่าง ๆ ที่จะทำให้ทุกหมู่บ้านมีการจัดการเรื่องนี้อย่างมีคุณภาพ

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยบางประการต่าง ๆ ดังนี้ อายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ การมีสภาพเป็นผู้นำ การเปิดรับสื่อมวลชน และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการรับข่าวสารในด้านต่าง ๆ จากเสียงตามสายของเกษตรกร ซึ่งแบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อ 3.1 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ ปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชน และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (X^2)

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 34) พบว่า ปริมาณการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยพบว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจนดีจะรับฟังเสียงตามสายในปริมาณที่สูงกว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจน นอกนั้น ไม่พบความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น แสดงว่าความชัดเจนของเสียงที่ลำโพงจากการกระจายเสียงตามสายนั้น มีผลต่อการรับฟังของเกษตรกรมากกว่าปัจจัยอื่นๆ โดยเสียงตามสายที่มีการกระจายเสียงชัดเจนดีก็จะทำให้เกษตรกรผู้รับฟังมีปริมาณการรับฟังสูงตามไปด้วย

เนื่องจากสื่อเสียงตามสายเป็นสิ่งกึ่งบังคับให้ผู้รับต้องฟัง ดังนั้นคุณภาพเสียงที่กระจายออกไปอย่างชัดเจนย่อมจะสร้างการสื่อสารที่ดีแก่ผู้รับ ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพของสื่อเสียงตามสายนั่นเอง ดังที่ วิทยา (2528 : 24) ได้เสนอว่า เพื่อให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จสมบูรณ์

ตารางที่ 34 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.1

ตัวแปรตาม	ปริมาณการรับฟังเสียงตามสาย		ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2		
- เพศ			0.1890	0.6637
ชาย (N=112)	32.11	67.89		
หญิง (N=68)	35.33	64.67		
- อายุ			0.7287	0.3933
40ปีและต่ำกว่า (N=104)	30.78	69.22		
สูงกว่า 40ปี (N=76)	36.78	63.22		
- ระดับการศึกษา			1.2577	0.2621
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	35.55	64.45		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	26.22	73.78		
- สถานะทางเศรษฐกิจ			2.4000	0.3012
ฐานะดี (N=60)	26.67	73.33		
ฐานะปานกลาง (N=60)	40.00	60.00		
ฐานะไม่ดี (N=60)	33.33	66.67		
- การมีสภาพผู้นำ			3.0157	0.0825
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	35.67	64.33		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	17.34	82.66		

หมายเหตุ 1=ฟังเป็นบางครั้ง 2=ฟังทุกครั้ง

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ปริมาณการรับฟังเสียงตามสาย		ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2		
ตัวแปรอิสระ				
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์			3.6160	0.0572
สูง (N=84)	26.22	73.78		
(มากกว่า 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)				
ต่ำ (N=96)	39.56	60.44		
(ไม่เกิน 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)				
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ			3.1960	0.0738
สูง (N=48)	22.89	77.11		
(มากกว่า 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)				
ต่ำ (N=132)	37.11	62.89		
(ไม่เกิน 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)				
- ปริมาณเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์			0.2163	0.6418
สูง (N=24)	29.22	70.78		
(มากกว่า 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)				
ต่ำ (N=156)	34.00	66.00		
(ไม่เกิน 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)				
- ความชัดเจนในการรับฟัง			10.2880	0.0058 **
ชัดเจนดี (N=119)	28.66	71.34		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	31.67	68.33		
ไม่ชัดเจน (N=20)	65.00	35.00		

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

1=ฟังเป็นบางครั้ง 2=ฟังทุกครั้ง

จึงจำเป็นต้องจัดอุปสรรคหรือสิ่งรบกวนด้านกลไก(mechanic) เช่น เสียงที่ไม่ชัดเจน เป็นต้น จึงควรที่จะให้ความสำคัญในเรื่องความชัดเจนของเสียงที่กระจายออกไป เพราะเกษตรกรคงจะไม่ชอบฟังหรือไม่ฟังเสียงตามสายถ้าเสียงนั้นไม่ชัดเจน

สมมติฐานข้อ 3-2 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสภาพการทำงานขณะรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (X^2)

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 35) พบว่า สภาพการทำงานขณะรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ เพศ นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น โดยพบว่าเกษตรกรหญิงขณะรับฟังเสียงตามสายจะทำงานไปด้วยมากกว่าเกษตรกรชาย ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาที่กระจายเสียงซึ่งมักเป็นในช่วงเช้าหรือช่วงหัวค่ำอันเป็นประจำนั้น คงคาดได้ว่าช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรหญิงมีภาระกิจในการจัดเตรียมอาหารอยู่กับบ้าน จึงอาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรหญิงจำเป็นต้องทำงานอย่างอื่นไปพร้อม ๆ กับการรับฟังเสียงตามสาย ส่วนเกษตรกรชายอาจมีเวลาพอที่จะรับฟังเสียงตามสายโดยที่ไม่ต้องทำกิจกรรมอื่นในขณะนั้น

สมมติฐานข้อ 3-3 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสภาพเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (X^2)

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 36) พบว่า สภาพเกี่ยวกับการตั้งใจฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับเพศและความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสาย นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น โดยพบว่าเกษตรกรชายตั้งใจรับฟังเสียงตามสายมากกว่าเกษตรกรหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลสมมติฐานที่ 3.2 ที่พบว่าเกษตรกรหญิงมักจะปฏิบัติภาระกิจอื่นระหว่างที่รับฟังเสียงตามสายเสมอ อาจเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรหญิงมีความตั้งใจรับฟังเสียงตามสายน้อยกว่าเกษตรกรชาย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจนดีจะมีความตั้งใจรับฟังเสียงตามสายสูงกว่า ผู้ที่บอกว่ารับฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจน

ตารางที่ 35 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.2

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	สภาพการทำงานขณะรับฟังฯ			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
		1	2	3		
- เพศ					14.3720	0.0008 **
	ชาย (N=112)	36.66	36.66	26.78		
	หญิง (N=68)	51.45	44.11	4.44		
- อายุ					6.9859	0.0304 *
	40ปีและต่ำกว่า (N=104)	44.89	48.56	6.55		
	สูงกว่า 40ปี (N=76)	26.22	57.11	16.67		
- ระดับการศึกษา					2.0450	0.3597
	ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	39.89	39.89	20.22		
	สูงกว่า ป.4 (N=42)	50.00	38.11	11.89		
- ฐานะทางเศรษฐกิจ					4.5801	0.3332
	ฐานะดี (N=60)	35.00	50.00	15.00		
	ฐานะปานกลาง (N=60)	43.33	35.00	21.67		
	ฐานะไม่ดี (N=60)	48.33	33.33	18.34		
- การมีสภาพผู้นำ					0.2272	0.8926
	ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	42.67	39.55	17.78		
	มีสภาพผู้นำ (N=23)	39.11	39.11	21.78		
- ความชัดเจนในการรับฟัง					8.5525	0.0733
	ชัดเจนดี (N=119)	49.56	34.44	16.00		
	ชัดเจนพอใช้ (N=41)	31.67	46.33	22.00		
	ไม่ชัดเจน (N=20)	20.00	55.00	25.00		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%
 1=ทำงานไปด้วยเสมอ 2=ทำงานเป็นบางครั้ง 3=ฟังอย่างเดียว

ตารางที่ 36 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.3

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม			ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
	การตั้งใจฟังเสียงตามสาย 1	2	3		
- เพศ				16.3879	0.0003 **
ชาย (N=112)	0.00	20.55	79.45		
หญิง (N=68)	4.44	42.67	52.89		
- อายุ				5.3978	0.0673
40ปีและต่ำกว่า (N=104)	2.89	33.66	63.45		
สูงกว่า 40ปี (N=76)	0.00	22.44	77.56		
- ระดับการศึกษา				0.9950	0.6080
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	2.22	28.33	69.45		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	0.00	31.00	69.00		
- สถานะทางเศรษฐกิจ				2.7080	0.6078
ฐานะดี (N=60)	0.00	31.67	68.33		
ฐานะปานกลาง (N=60)	1.67	25.00	73.33		
ฐานะไม่ดี (N=60)	3.33	30.00	66.67		
- การมีสภาพผู้นำ				2.3041	0.3160
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	1.89	30.56	67.55		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	0.00	17.44	82.56		
- ความชัดเจนในการรับฟัง				17.0809	0.0019 **
ชัดเจนดี (N=119)	0.88	28.56	70.56		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	0.00	19.55	80.45		
ไม่ชัดเจน (N=20)	10.00	50.00	40.00		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

1=ไม่ตั้งใจฟัง 2=ตั้งใจฟังเป็นบางครั้ง 3=ตั้งใจฟังเสมอ

อาจแสดงได้ว่าเสียงที่กระจายตามสายอย่างไม่ชัดเจนนั้น มีผลทำให้ความตั้งใจรับฟังของ เกษตรกรลดลงได้

สมมติฐานข้อ 3.4 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพ การเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติกับสภาพความเข้าใจเรื่องที่ได้รับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติ ฐานด้วยค่า Chi-square (X^2)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 37) พฤติกรรมการรับข่าวสารจากเสียง ตามสายในเรื่องสภาพความเข้าใจต่อการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ อายุ ระดับการศึกษา และสภาพการเป็นผู้นำของเกษตรกร แต่มี ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ และความชัดเจนในการรับ ฟังเสียงตามสาย โดยพบว่า เกษตรกรชายจะเข้าใจเรื่องที่ฟังจากเสียงตามสายได้มากกว่า เกษตรกรหญิง ซึ่งอาจเป็นผลสืบเนื่องจากที่เกษตรกรหญิงต้องรับฟังเสียงตามพร้อมกับทำงานไปด้ วย ทำให้ลำบากต่อความเข้าใจในเรื่องที่รับฟัง และยังพบว่า เกษตรกรที่มีฐานะดีจะมีความเข้าใจ ในเรื่องที่รับฟังจากเสียงตามสายได้มากกว่าเกษตรกรที่มีฐานะปานกลางและไม่ดี ซึ่งสนับสนุน กับข้อเสนอของ สุรพงษ์ (2533 : 104) ที่กล่าวว่าสถานะทางเศรษฐกิจมักเป็นตัวกำหนดความ พร้อมในการรับสารจากสื่อมวลชน โดยผู้รับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีความพร้อมในการรับสาร จากสื่อมวลชนสูงกว่าผู้ฟังที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี โดยอาจเป็นเพราะผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักมีระดับการศึกษาสูงกว่า และ/หรือมีความสนใจข่าวสารต่าง ๆ มากกว่าผู้มีฐานะทาง เศรษฐกิจต่ำกว่าก็ได้ นอกจากนี้เกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจนดี จะมีความเข้าใจใน เรื่องที่รับฟังจากเสียงตามสายได้มากกว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจน แสดงว่า เสียงที่กระจายตามสายอย่างไม่ชัดเจน นอกจากจะลดความตั้งใจรับฟังของเกษตรกรแล้ว ยังมี ผลกระทบต่อถึงความเข้าใจในการรับฟังให้ลดลงอีกด้วย

สมมติฐานข้อ 3.5 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพ การเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติกับความคิดที่จะติ-ชมการกระจายเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติ ฐานด้วยค่า Chi-square (X^2)

ตารางที่ 37 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.4

ตัวแปรอิสระ	ความเข้าใจจากการรับฟังฯ			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- เพศ				12.8464	0.0019 *
ชาย (N=112)	0.00	15.22	85.78		
หญิง (N=68)	2.89	33.89	63.22		
- อายุ				3.6768	0.1591
40ปีและต่ำกว่า (N=104)	1.89	26.00	72.11		
สูงกว่า 40ปี (N=76)	0.00	17.11	82.89		
- ระดับการศึกษา				0.6501	0.7225
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	1.44	22.45	76.11		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	0.00	21.44	78.56		
- ฐานะทางเศรษฐกิจ				10.1587	0.0378 *
ฐานะดี (N=60)	0.00	11.67	88.33		
ฐานะปานกลาง (N=60)	0.00	28.33	71.67		
ฐานะไม่ดี (N=60)	3.33	26.67	70.00		
- การมีสภาพผู้นำ				1.6568	0.4367
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	1.33	23.45	75.22		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	0.00	13.00	87.00		
- ความชัดเจนในการรับฟัง				18.5169	0.0010 **
ชัดเจนดี (N=119)	0.88	16.78	82.34		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	0.00	22.00	78.00		
ไม่ชัดเจน (N=20)	5.00	55.00	40.00		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%
 1=ไม่เข้าใจ 2=เข้าใจบ้าง 3=เข้าใจเสมอ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 38) ความคิดที่จะติ-ชมการกระจายเสียงตามสายของเกษตรกร ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรใด ๆ ยกเว้นสถานการณ์เป็นผู้นำของเกษตรกรเท่านั้น กล่าวคือเกษตรกรที่เป็นผู้นำ จะมีการตอบสนองต่อการรับฟังเสียงตามสาย โดยการร่วมติ-ชมและหรือแนะนำการกระจายเสียงมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นเกษตรกรผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเป็นผู้นำของเกษตรกรนั้นมีลักษณะประการหนึ่งในเรื่องการกล้าติ-ชมการทำงานของกลุ่มชนมากกว่าผู้ไม่ได้เป็นผู้นำ

สมมติฐานข้อ 3.6 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการนำเรื่องที่ฟังไปแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (χ^2)

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 39) พบว่าความคิดที่จะนำเรื่องที่ฟังไปแนะนำ-พูดคุยกับผู้อื่นของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ระดับการศึกษาและสถานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ตามสมมติฐานนี้จึงกล่าวได้ว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาสูง จะมีการนำเรื่องที่รับฟังจากเสียงตามสาย ไปแนะนำหรือพูดคุยกับผู้อื่นมากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาต่ำ และยังพบว่าเกษตรกรที่มีฐานะปานกลางจะมีการนำเรื่องที่รับฟังไปแนะนำพูดคุยกับผู้อื่น มากกว่าเกษตรกรที่มีฐานะดีและเกษตรกรที่มีฐานะไม่ดี

แสดงว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงและเกษตรกรที่มีฐานะปานกลาง น่าจะเป็นกลุ่มที่มีลักษณะการถ่ายทอดความคิด (opinion leader) ไปสู่กลุ่มบุคคลอื่นได้ดี อาจเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงจะมีทักษะในการถ่ายทอดความคิดเห็นได้ดีกว่า ส่วนเกษตรกรที่มีฐานะปานกลางนั้น ความที่เป็นกลุ่มชนชั้นกลางจึงมีความกลมกลืนกับฐานะเดียวกัน ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในสังคม และอาจสามารถเข้ากับกลุ่มที่มีฐานะแตกต่างกันไม่มากนัก ได้ดีก็ได้

สมมติฐานข้อ 3.7 ตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ ความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสาย และปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการดำเนินการเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (χ^2)

ตารางที่ 38 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.5

ตัวแปรอิสระ	การร่วมติ-ชมการดำเนินการฯ			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- เพศ				3.7200	0.1557
ชาย (N=112)	21.44	51.78	26.78		
หญิง (N=68)	33.78	47.11	19.11		
- อายุ				3.2945	0.1926
40ปีและต่ำกว่า (N=104)	28.88	44.23	26.89		
สูงกว่า 40ปี (N=76)	22.44	57.89	19.67		
- ระดับการศึกษา				0.7514	0.6868
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	26.11	51.44	22.45		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	26.22	45.22	28.56		
- สถานะทางเศรษฐกิจ				2.2854	0.6834
ฐานะดี (N=60)	26.67	50.00	23.33		
ฐานะปานกลาง (N=60)	23.33	46.67	30.00		
ฐานะไม่ดี (N=60)	28.33	53.34	18.33		
- การมีสภาพผู้นำ				6.1847	0.0454 *
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	28.00	51.00	21.00		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	13.00	43.55	43.45		
- ความชัดเจนในการรับฟัง				2.3512	0.6715
ชัดเจนดี (N=119)	22.67	52.11	25.22		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	34.11	43.89	22.00		
ไม่ชัดเจน (N=20)	30.00	50.00	20.00		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1=ไม่ร่วมติ-ชม 2=ไม่แน่ใจ 3=ร่วมติ-ชม

ตารางที่ ๑๑ แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ ๓.๖

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม การนำเรื่องที่ฟัง ไปแนะนำกับผู้อื่น			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- เพศ				2.5153	0.2843
ชาย (N=112)	36.66	52.67	10.67		
หญิง (N=68)	47.11	47.11	5.78		
- อายุ				2.8226	0.2438
40ปีและต่ำกว่า (N=104)	35.66	53.78	10.56		
สูงกว่า 40ปี (N=76)	47.34	46.11	6.55		
- ระดับการศึกษา				6.9859	0.0304 *
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	44.89	48.56	6.55		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	26.22	57.11	16.67		
- สถานะทางเศรษฐกิจ				13.7586	0.0081 **
ฐานะดี (N=60)	28.33	61.67	10.00		
ฐานะปานกลาง (N=60)	38.93	46.67	15.00		
ฐานะไม่ดี (N=60)	55.00	43.33	1.67		
- การมีสภาพผู้นำ				2.4835	0.2889
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	42.67	48.44	8.89		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	26.11	65.22	8.67		
- ความชัดเจนในการรับฟัง				2.4021	0.6622
ชัดเจนดี (N=119)	42.00	48.67	9.23		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	31.67	58.55	9.78		
ไม่ชัดเจน (N=20)	50.00	45.00	5.00		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

1=ไม่เคยแนะนำกับผู้อื่น 2=แนะนำกับผู้อื่นเป็นบางครั้ง 3=แนะนำกับผู้อื่นอยู่เสมอ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 40) ทักษะการตัดสินใจต่อการดำเนินการเสียงตามสายของเกษตรกรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ตามสมมติฐานนี้จึงกล่าวได้ว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจนดีจะมีทัศนคติที่ชอบต่อการดำเนินการเสียงตามสายมากกว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจน หมายความว่า ทักษะการตัดสินใจ "ชอบ" หรือ "ไม่ชอบ" ต่อการดำเนินการเสียงตามสายของเกษตรกรนั้น มีผลมาจากคุณภาพเสียงจากลำโพงที่เกษตรกรรับฟัง เกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจนดีคงเห็นว่าได้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ จากรายการเสียงตามสาย จึงมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินการ ส่วนการรับฟังไม่ชัดเจนคงอาจจะฟังไม่ค่อยรู้เรื่องจึงมีทัศนคติในทางลบดังกล่าว

สมมติฐานข้อ 3-8 ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ ความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสาย และการเปิดรับสื่อมวลชนของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการได้รับความรู้การเกษตรจากการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (χ^2)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 41) การได้รับความรู้การเกษตรจากการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ ระดับการศึกษา และการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทวิทยุโทรทัศน์ นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ตามสมมติฐานนี้จึงกล่าวได้ว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาต่ำ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากการรับฟังเสียงตามสายมากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาสูง และเกษตรกรที่เปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ในปริมาณต่ำ จะได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากการรับฟังเสียงตามสายมากกว่าเกษตรกรที่เปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ในปริมาณสูง

ในส่วนการวิเคราะห์นี้ พบว่า เกษตรกรมีการศึกษาระดับต่ำ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากเสียงตามสายสูงนี้ ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยผู้ฟังในเขตเทศบาลโดย ธนพล (2525 : 44) ที่เสนอว่าผู้ฟังที่มีการศึกษาสูงมีการรับสื่อเสียงตามสายที่สูงและได้รับความรู้เกี่ยวกับการปกครอง (วิจัยเชิงทดลอง) จากการกระจายเสียงที่สูงกว่า เหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาทางเกษตรที่กระจายผ่านเสียงตามสายนั้นมีความง่ายหรือเป็นเรื่องพื้น ๆ ซึ่งจากการที่งานวิจัยนี้สัมภาษณ์ผู้ดำเนินการฯ ก็พบว่า เรื่องทางเกษตรที่กระจายเสียงมักเป็นเรื่องธรรมดาที่บอกกล่าวและเตือนให้ทราบเท่านั้น ส่วนเรื่องการแนะนำเทคโนโลยีใหม่และยากที่จะเข้าใจนั้นน้อย อีก

ตารางที่ 40 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.7

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	ทัศนคติต่อการดำเนินการฯ			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- เพศ				2.4242	0.2976
ชาย (N=112)	0.89	20.55	78.56		
หญิง (N=68)	4.34	19.11	76.55		
- อายุ				3.9170	0.1411
40ปีและต่ำกว่า (N=104)	3.89	22.11	74.00		
สูงกว่า 40ปี (N=76)	0.00	17.11	82.89		
- ระดับการศึกษา				2.3780	0.3045
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	2.89	18.11	79.00		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	0.00	26.22	73.78		
- ฐานะทางเศรษฐกิจ				7.4095	0.1158
ฐานะดี (N=60)	0.00	30.00	70.00		
ฐานะปานกลาง (N=60)	3.33	16.67	80.00		
ฐานะไม่ดี (N=60)	3.33	13.33	83.34		
- การมีสภาพผู้นำ				0.7548	0.6856
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	2.55	20.34	77.11		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	0.00	17.44	82.56		

หมายเหตุ 1=ไม่ชอบ 2=เฉย ๆ 3=ชอบ

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ทัศนคติต่อการดำเนินการฯ			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์				0.7716	0.6799
สูง (N=84) (มากกว่า 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)	1.22	20.22	78.56		
ต่ำ (N=96) (ไม่เกิน 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)	3.11	19.78	77.11		
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ				1.6071	0.4477
สูง (N=48) (มากกว่า 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)	0.00	18.78	81.22		
ต่ำ (N=132) (ไม่เกิน 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)	3.00	20.44	76.56		
- ปริมาณเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์				0.8791	0.6443
สูง (N=24) (มากกว่า 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)	0.00	16.67	83.33		
ต่ำ (N=156) (ไม่เกิน 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)	2.56	20.55	76.89		
- ความชัดเจนในการรับฟัง				16.8572	0.0021 **
ชัดเจนดี (N=119)	1.67	16.00	82.33		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	0.00	19.45	80.55		
ไม่ชัดเจน (N=20)	10.00	45.00	45.00		

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

1=ไม่ชอบ 2=เฉย ๆ 3=ชอบ

ตารางที่ 41 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.8

ตัวแปรตาม	ความรู้การเกษตรที่ได้รับ			ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- เพศ				3.1085	0.2113
ชาย (N=102)	32.44	48.00	19.56		
หญิง (N=63)	46.00	38.11	15.89		
- อายุ				4.8603	0.0880
40ปีและต่ำกว่า (N=95)	30.45	48.44	21.11		
สูงกว่า 40ปี (N=70)	47.11	38.56	14.33		
- ระดับการศึกษา				7.2498	0.0267 *
ป.4 และต่ำกว่า (N=127)	40.89	38.56	20.55		
สูงกว่า ป.4 (N=38)	26.33	63.22	10.45		
- สถานะทางเศรษฐกิจ				1.6961	0.7914
ฐานะดี (N=55)	36.33	45.45	18.22		
ฐานะปานกลาง (N=55)	36.44	49.11	14.45		
ฐานะไม่ดี (N=55)	40.00	38.22	21.78		
- การมีสภาพผู้นำ				4.2622	0.1187
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=144)	39.56	44.44	16.00		
มีสภาพผู้นำ (N=21)	23.78	42.89	33.33		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1=ได้รับความรู้น้อย 2=ได้รับความรู้ปานกลาง 3=ได้รับความรู้มาก

ตารางที่ 41 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ความรู้การเกษตรที่ได้รับ			ค่าสถิติ X^2	ระดับนัยสำคัญ
		1	2	3		
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ (มากกว่า 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)	สูง (N=77)	39.00	50.56	10.44	6.2346	0.0443 *
	ต่ำ (N=88)	36.44	38.56	25.00		
	(ไม่เกิน 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)					
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ (มากกว่า 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)	สูง (N=45)	37.78	46.67	15.55	0.3175	0.8532
	ต่ำ (N=120)	37.45	43.33	19.22		
	(ไม่เกิน 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)					
- ปริมาณเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ (มากกว่า 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)	สูง (N=21)	19.00	52.44	28.56	3.9871	0.1362
	ต่ำ (N=144)	40.22	43.11	16.67		
	(ไม่เกิน 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)					
- ความชัดเจนในการรับฟัง	ชัดเจนดี (N=108)	38.89	42.56	18.55	8.3474	0.0796 *
	ชัดเจนพอใช้ (N=39)	23.11	53.78	23.11		
	ไม่ชัดเจน (N=18)	61.11	33.33	5.56		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1=ได้รับความรู้น้อย 2=ได้รับความรู้ปานกลาง 3=ได้รับความรู้มาก

ทั้งผู้ดำเนินการฯเอง เมื่อเห็นว่าเรื่องไหนยากและไม่เหมาะสมก็จะไม่พูดผ่านเสียงตามสาย เรื่องทางเกษตรที่กระจายเสียงจึงเป็นเรื่องที่เกษตรกรที่มีการศึกษาสูงอาจจะรู้เรื่องการเกษตรนั้นดีอยู่แล้ว จึงไม่รู้สิกว่าได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น

ส่วนสาเหตุที่เกษตรกรที่เปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ในปริมาณต่ำแต่ได้รับความรู้ทางเกษตรสูงนั้น เหตุผลหนึ่งคือ ช่วงเวลาที่เกษตรกรส่วนใหญ่รับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรคือช่วงเช้าและช่วงเย็นถึงหัวค่ำ อาจเป็นไปได้ที่เกษตรกรที่มีเครื่องรับโทรทัศน์และมีความนิยมชมโทรทัศน์อาจจะเปิดรับเฉพาะโทรทัศน์เท่านั้น จากผลสำรวจช่วงเวลาที่ประชาชนนิยมชมวิทยุโทรทัศน์โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2521 : 11) พบว่าประชาชนทั่วประเทศจะชมรายการวิทยุโทรทัศน์มากที่สุดคือช่วงเวลา 18.00 น. ถึง 21.00 น. ซึ่งหมายความว่า การเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์ในช่วงเวลาดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับการรับฟังเสียงตามสายในช่วงเย็นถึงหัวค่ำ ดังนั้นเกษตรกรที่ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์หรือมีแต่ชมในปริมาณน้อย อาจมีโอกาสดังกล่าวที่จะได้รับฟังเสียงตามสายในช่วงเย็นถึงหัวค่ำสูงกว่า ซึ่งอาจมีผลในการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่มีอยู่ในรายการที่กระจายเสียงตามไปด้วย จากเหตุผลดังกล่าวจึงน่าจะพิจารณาว่า ช่วงเวลาการจัดรายการเสียงตามสายไม่ควรแข่งขันกับสื่ออื่น ๆ ที่บุคคลในท้องถิ่นนิยม ซึ่งในปัจจุบัน (พ.ศ. 2535) สถานีวิทยุโทรทัศน์สามารถออกอากาศได้ตลอดทั้งวัน โดยเฉพาะในช่วงเช้าเป็นช่วงที่เกษตรกรรับฟังเสียงตามสายสูง เกษตรกรที่นิยมชมวิทยุโทรทัศน์อาจจะไม่ได้ฟังเสียงตามสายในช่วงเช้าด้วย

สมมติฐานข้อ 3.9 ตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำของเกษตรกร การเปิดรับสื่อมวลชน และความชัดเจนในการรับเสียงตามสาย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการนำความรู้การเกษตรจากการรับฟังไปใช้ประโยชน์ ของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า Chi-square (X^2)

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 42) พบว่าการนำความรู้การเกษตรจากการรับฟังไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ อายุ และการเปิดรับสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น และผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพิ่มเติมถึงความแตกต่างของระหว่างช่วงอายุของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่มีอายุในช่วง 31-40ปี มีสัดส่วนจำนวนเกษตรกรที่นำความรู้การเกษตรที่ได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์มากกว่าเกษตรกรในช่วงอายุอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ พรรณี(2522 : 25-26) ที่กล่าว

ตารางที่ 42 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.9

ตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ	การนำความรู้การเกษตรฯไปใช้			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	1	2	3		
- เพศ				4.7687	0.0921
ชาย (N=102)	35.33	43.11	21.56		
หญิง (N=63)	52.34	33.33	14.33		
- อายุ				6.1732	0.0457 *
40ปีและต่ำกว่า (N=95)	33.67	44.22	22.11		
สูงกว่า 40ปี (N=70)	52.89	32.89	14.22		
- ระดับการศึกษา				3.6701	0.1596
ป.4 และต่ำกว่า (N=127)	44.89	35.44	19.67		
สูงกว่า ป.4 (N=38)	31.56	52.56	15.88		
- ฐานะทางเศรษฐกิจ				4.1949	0.3803
ฐานะดี (N=55)	38.22	34.45	27.33		
ฐานะปานกลาง (N=55)	45.55	41.78	12.67		
ฐานะไม่ดี (N=55)	41.78	41.78	16.44		
- การมีสภาพผู้นำ				1.6504	0.4381
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=144)	43.11	39.55	17.34		
มีสภาพผู้นำ (N=21)	33.33	38.11	28.45		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1=นำไปใช้ประโยชน์น้อย 2=นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง 3=นำไปใช้ประโยชน์มาก

ตารางที่ 42 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม			ค่าสถิติ χ^2	ระดับนัยสำคัญ
	การนำความรู้การเกษตรฯไปใช้ 1	2	3		
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์				1.1706	0.5569
สูง (N=77) (มากกว่า 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)	41.56	36.33	22.11		
ต่ำ (N=88) (ไม่เกิน 9.45ชม.ต่อสัปดาห์)	42.00	42.00	16.00		
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ				2.6374	0.2675
สูง (N=45) (มากกว่า 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)	37.78	48.89	13.33		
ต่ำ (N=120) (ไม่เกิน 6.48ชม.ต่อสัปดาห์)	43.34	35.78	20.88		
- ปริมาณเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์				15.0181	0.0005 **
สูง (N=21) (มากกว่า 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)	14.33	38.11	47.56		
ต่ำ (N=144) (ไม่เกิน 1.47ชม.ต่อสัปดาห์)	45.78	39.56	14.66		
- ความชัดเจนในการรับฟัง				4.0012	0.4058
ชัดเจนดี (N=108)	41.67	38.89	19.44		
ชัดเจนพอใช้ (N=39)	33.33	46.22	20.45		
ไม่ชัดเจน (N=18)	61.11	27.78	11.11		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

1=นำไปใช้ประโยชน์น้อย 2=นำไปใช้ประโยชน์ปานกลาง 3=นำไปใช้ประโยชน์มาก

ว่าบุคคลในช่วงอายุประมาณ 35 ปี จะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีทั้งทางด้านสังคมและครอบครัว เพราะมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตมาแล้วในระดับหนึ่ง และข้อเสนอของ สุรพงษ์ (2533 : 112) ที่กล่าวถึงงานวิจัยว่ากลุ่มที่รับนวัตกรรมเร็วมักเป็นวัยกลางคน (อายุไม่เกิน 50 ปี) แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรที่อยู่ในวัยกลางคนหรือมีอายุในช่วง 31-40 ปีนี้ เป็นกลุ่มที่น่าจะมีการนำความรู้การเกษตรที่ตนได้รับไปใช้หรือทดลองใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดีมาก

นอกจากนี้ยังพบว่า เกษตรกรที่มีปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์มาก มีการนำความรู้การเกษตรที่ได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์มากกว่าเกษตรกรที่มีปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์น้อย วันทนี (2527 : 16) ได้กล่าวว่าสื่อหนังสือพิมพ์นั้นผู้รับสามารถเลือกอ่านในเวลาที่เหมาะสมสบายที่สุดได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงสามารถเลือกช่วงเวลาในการเปิดอ่านหนังสือพิมพ์ได้ ซึ่งไม่ขัดต่อการรับฟังเสียงตามสาย และจากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชาชนในชนบทโดย ประสิทธิ์ (2522 : 71-75) ยังพบว่าชาวบ้านจะใช้เวลาที่ว่างจากการทำกิจกรรมอื่น ๆ ริมมาอ่านหนังสือพิมพ์ โดยชาวบ้านมีความคิดเห็นว่าการอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับทำให้มีความรู้และมีเหตุผลดีขึ้นมาก ดังนั้นการที่เกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์ไปปริมาณมาก แล้วมีการนำความรู้การเกษตรที่ได้รับฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์มากกว่าเกษตรกรที่มีปริมาณในการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้อย่างมาก และหรืออาจเป็นดังที่ วิทยา (2528 : 65) กล่าวว่า คนที่รับฟังและใช้ข่าวสารจากสื่อมวลชนมากมักเป็นผู้ทดลองนวัตกรรมต่าง ๆ และยังคงแสดงให้เห็นได้อีกว่า ยิ่งเกษตรกรมีพฤติกรรมในการเปิดอ่านหนังสือพิมพ์มาก พฤติกรรมการนำเทคโนโลยีการเกษตรไปใช้หรือทดลองใช้ก็จะสูงตามเช่นกัน

สมมติฐานข้อ 3-10 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสายตาม เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test ยกเว้นตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจและความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายทดสอบด้วยค่า F-ratio

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 43) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับตาม เพศ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรเท่านี้ หมายความว่า เกษตรกรผู้ชายได้รับความรู้เรื่องทั่วไปจากการฟังเสียงตามสายสูงกว่าเกษตรกรผู้หญิง ซึ่งจากผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 3.2,

3.3 และ 3.4 นั้น สอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้ พอที่จะแสดงว่าเกษตรกรผู้ชาย มีสภาพการรับฟังเสียงตามสายที่ได้เปรียบกว่า คือ ขณะรับฟังไม่ได้ทำกิจกรรมอื่นจึงมีความตั้งใจ สูงกว่า และเข้าใจเรื่องที่ฟังสูงกว่า ดังนั้นจึงน่าจะจะมีโอกาสได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่ กระจายเสียงออกมาได้มากกว่าเกษตรกรผู้หญิง และยังพบว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจน จะได้รับความรู้เรื่องทั่วไปจากการฟังเสียงตามสายสูงกว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสาย ไม่ชัดเจน ซึ่งผลการวิเคราะห์ในเรื่องนี้ก็สอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 2, 3.1, 3.3, 3.4, และ 3.7 แสดงว่าเกษตรกรที่ฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจนนอกจากจะทำให้มีปริมาณ การรับฟังเสียงตามสายน้อยลงแล้วยังได้รับความรู้เรื่องทั่วไปน้อยด้วย อันเป็นผลกระทบที่ตามมา

สมมติฐานข้อ 3.11 อายุ และปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสาย โดยทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Pearson Product Moment Correlation

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตารางที่ 44) พบว่า ความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปริมาณการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทาง บวกระดับต่ำ (ค่า $r = 0.2787$) หมายความว่าเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์ในปริมาณสูงมักจะ ได้รับความรู้เรื่องทั่วไปจากการรับฟังเสียงตามสายสูง เหตุผลหนึ่งอาจเป็นเพราะการรับสื่อหนังสือ พิมพ์ไม่ขัดกับการรับฟังเสียงตามสาย และมีผลงานวิจัยที่เสนอว่าบุคคลที่อ่านหนังสือพิมพ์มากมัก เป็นคนก้าวหน้ากว่า (ดังที่กล่าวไว้ใน การทดสอบสมมติฐานข้อ 3.9)

สมมติฐานข้อ 3.12 อายุ และปริมาณการเปิดรับสื่อมวลชนของเกษตรกร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับการนำความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียง ตามสายไปใช้ประโยชน์ โดยทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Pearson Product Moment Correlation

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 45) การนำความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกร ได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลางอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติกับปริมาณการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์เพียงตัวแปรเท่านั้น หมายความว่า เกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์มากจะมีพฤติกรรมการนำความรู้ที่ได้รับจากการรับฟังเสียงตามสายไป ใช้ประโยชน์มากกว่าเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานข้อ

ตารางที่ 43 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.10

ตัวแปรตาม	ค่าเฉลี่ยความรู้เรื่องทั่วที่ได้รับ	ค่าสถิติ t-test (F-ratio)	ระดับนัยสำคัญ
ตัวแปรอิสระ			
- เพศ		2.5500	0.0120 *
ชาย (N=112)	2.84		
หญิง (N=68)	2.55		
- ระดับการศึกษา		0.8100	0.4170
ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	2.70		
สูงกว่า ป.4 (N=42)	2.81		
- สถานะทางเศรษฐกิจ		0.0984	0.9063
ฐานะดี (N=60)	2.74		
ฐานะปานกลาง (N=60)	2.75		
ฐานะไม่ดี (N=60)	2.70		
- การมีสภาพผู้นำ		1.4700	0.1440
ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	2.70		
มีสภาพผู้นำ (N=23)	2.94		
- ความชัดเจนในการรับฟัง		3.2240	0.0421 *
ชัดเจนดี (N=119)	2.78		
ชัดเจนพอใช้ (N=41)	2.79		
ไม่ชัดเจน (N=20)	2.33		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 44 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.11

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความรู้เรื่องทั่วๆไปที่ได้รับกับตัวแปรอิสระ
- อายุ	- 0.0676
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์	- 0.0037
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ	- 0.0306
- ปริมาณเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	0.2787 *

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test

ตารางที่ 45 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.12

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับตัวแปรอิสระ
- อายุ	- 0.0518
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์	0.0973
- ปริมาณเปิดรับสื่อวิทยุ	0.1149
- ปริมาณเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์	0.3391 *

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test

3.9 และจากผลการทดสอบสมมติฐานในข้อ 3.11 ที่พบว่าเกษตรกรที่อ่านหนังสือพิมพ์มากมักจะได้รับความรู้จากการรับฟังเสียงตามสายมาก

สมมติฐานข้อ 3.13 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการนำความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการรับฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์กับ เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพการเป็นผู้นำ และความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร โดยทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่า t-test ยกเว้นตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจและความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสาย ทดสอบด้วยค่า F-ratio

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า (ตารางที่ 46) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างค่าเฉลี่ยการนำความรู้เรื่องทั่วไปที่เกษตรกรได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์กับเพศและความชัดเจนในการรับฟังเสียงตามสายของเกษตรกร นอกนั้น ไม่มีความแตกต่างตามตัวแปรอื่น หมายความว่า เกษตรกรผู้ชายมีการนำเอาความรู้ในเรื่องทั่วไปที่ได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์สูงกว่าเกษตรกรผู้หญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.2, 3.3, 3.4 และ 3.10 และเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายชัดเจนดีได้นำเอาความรู้ในเรื่องทั่วไปที่ได้รับจากการฟังเสียงตามสายไปใช้ประโยชน์สูงกว่าเกษตรกรที่รับฟังเสียงตามสายไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3.10

ตารางที่ 46 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.13

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่าเฉลี่ยการนำไปใช้ประโยชน์	ค่าสถิติ t-test (F-ratio)	ระดับนัยสำคัญ
- เพศ	เพศชาย (N=112)	2.89	3.3333	0.0010 **
	หญิง (N=68)	2.51		
	ระดับการศึกษา			
- ระดับการศึกษา	ป.4 และต่ำกว่า (N=138)	2.71	1.0700	0.2860
	สูงกว่า ป.4 (N=42)	2.85		
	ฐานะทางเศรษฐกิจ			
- ฐานะทางเศรษฐกิจ	ฐานะดี (N=60)	2.80	0.8417	0.4327
	ฐานะปานกลาง (N=60)	2.80		
	ฐานะไม่ดี (N=60)	2.64		
	การมีสภาพผู้นำ			
- การมีสภาพผู้นำ	ไม่มีสภาพผู้นำ (N=157)	2.71	1.7100	0.0890
	มีสภาพผู้นำ (N=23)	3.00		
	ความชัดเจนในการรับฟัง			
- ความชัดเจนในการรับฟัง	ชัดเจนดี (N=119)	2.82	3.5648	0.0304 *
	ชัดเจนพอใช้ (N=41)	2.74		
	ไม่ชัดเจน (N=20)	2.33		

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

** มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 99%